

Ankenævnet for Forsikring

Den 2. marts 2022 blev i sag nr. 96910:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Gjensidige Forsikring
A.C. Meyers Vænge 9
2450 København SV

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har hjemforsikring. I klage af 31/5 2021 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Påstande

1. Gjensidige (GS) skal anerkende at den foretagende skimmelsanering ikke kan anerkendes som en succesfuld skimmelsanering efter almindeligt anerkendt praksis. Som følge heraf skal GS foranledige, at der foretages fornyet skimmelsanering, der efterfølgende kan anerkendes som succesfuld efter almindeligt anerkendt praksis.
2. GS skal afholde de meromkostninger, som vi har haft i forbindelse med sagen til rådgivning, transport og opbevaring, medgået tid i forbindelse med tilbagelevering mv. Det bemærkes, at det ikke er muligt at opgøre disse omkostninger på nuværende tidspunkt, idet de blandt andet afhænger af hvor længe indboet skal opbevares.

...

Støtte for påstand

1. Ankenævnsafgørelser

Vi har på opfordring fra den klageansvarlige enhed i GS fremlagt ankenævnsafgørelse 81.045 og 85.382, side 14. Disse understøtter entydigt vores påstand om, at der ikke er foretaget en succesfuld skimmelsanering, idet der anvendes henholdsvis 10 kolonier på aftryksplader og Mycometer værdi ≤ 25 (kategori A) som grænse for en acceptabel skimmelsanering.

- Ankenævnsafgørelse 81.045 (Bilag 10, side 2), det ses, at <10 kolonier på aftryksplader anvendes som grænsen for en acceptabel skimmelsanering '*I mange år har det været en gængs procedure blandt skimmelrådgivere m.fl. at anvende grænsen på 10 kolonier som helt acceptabelt efter en rengøring, når rengøring kontrolleres med aftryksplader.*'
- Ankenævnsafgørelse 85.382, (Bilag 11, side 14), hvor det fastslås, at kun kategori A resultater Mycometer værdi ≤ 25 kan accepteres efter skimmelsanering.

GS har ikke forholdt sig hertil eller fremlagt anden praksis, der viser at de 2 ankenævnsafgørelser ikke er udtryk for sædvanlig praksis.

2. Sædvanlig praksis ud fra offentlig tilgængelig kontrolrapporter

Vi har på opfordring fra den klageansvarlige enhed i GS fremlagt 3 anonymiserede kontrolrapporter af udført skimmelsanering. Disse angiver alle enten Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader, som succeskriteriet for en succesfuld skimmelsanering.

2.1. Rapport 1: [Firma] – Demorapport til fugt og skimmelkontrol (Bilag 4, side 7 og 10)

Side 7: Tabel, der viser acceptgrænser for aftryksanalyse. Det ses, at der skal være ≤ 10 kolonier for at forekomsten betegnes som acceptabel. Det ses dog også at der kan accepteres en højere forekomst, hvis der er tale om prøver udtaget i støvophobninger. I forbindelse med kvalitetskontrol af en skimmelsanering kan der dog ikke være tale om prøver udtaget i en støvophobninger, da der netop er tale om prøver udtaget på rengjorte effekter.

Kategori	Antal kolonier	Beskrivelse
A	0-10	En forekomst af skimmelsvampesporer der normalt er acceptabel.
B	11-50	En forekomst af skimmelsvampesporer, der kan være uacceptabel, hvis den skyldes en vandskade eller et fugtproblem. <u>Hvis det drejer sig om en støvophobning, anses forekomsten oftest for at være acceptabel.</u>
C	>50	En forekomst af skimmelsvampesporer, der altid er uacceptabel, hvis den skyldes en vandskade eller et fugtproblem. <u>Hvis det drejer sig om en støvophobning, kan det være acceptabelt.</u>

Side 10: Det defineres klart at der skal foretages kvalitetssikring af den udførte skimmelsanering og hvad grænserne for acceptgrænsen er, baseret på de objektive kriterier i SBI anvisningen og de fra Mycomenter fastsatte grænser.

'Det anbefales at der foretages en kvalitetssikring af de behandlede områder, for at sikre at behandlingen har haft den tilsigtede effekt. Ved denne test, er udfaldskravet et Mycometer Surface og eller en Mycometer Air-tal i kategori A (læs: ≤ 25 for Surface test). Ved aftryksplader må der ikke kunne påvises over 10 kolonier pr. aftryksplade.'

Det ses heraf klart at en skimmelsanering, hvor der i 38% af tilfældene ikke måles < 10 kolonier på aftryksplader og i 30% af tilfældene ikke måles Mycometer værdi ≤ 25 ikke skal godkendes som en succesfuld skimmelsanering.

2.2. Rapport 2: [klagerens rådgiver 2] – Kontrol af skimmelsanering (anonymiseret) (Bilag 5, s. 3)

Den udførte skimmelsanering kontrolleres i henhold til kategoriseringen af Mycometer test. Det ses, at *'Efter en skimmelsvampereparation skal Mycometer-tallet være under 25, dvs. i kategori A.'*

Kategori A: Mycometer-tal ≤ 25 . Niveauet af skimmelsvamp er ikke over baggrundsniveau. Der er ingen skimmelsvampevækst.

Kategori B: $25 < \text{Mycometer-tal} \leq 450$. Niveauet af skimmelsvamp er over normalt baggrundsniveau. Dette skyldes ophobning af skimmelsvampesporer på grund af for dårlig rengøring eller ringe vækst af skimmelsvampe.

Kategori C: Mycometer-tal > 450 . Niveauet af skimmelsvamp er højt, over normalt baggrundsniveau. Dette skyldes vækst af skimmelsvampe.

Efter en skimmelsvampereparation skal Mycometer-tallet være under 25, dvs. i kategori A.

Det ses heraf klart at en skimmelsanering, hvor der i 30% af tilfældene ikke måles Mycometer værdi ≤ 25 ikke skal godkendes, som en succesfuld skimmelsanering.

2.3. Rapport 3: [Firma] – Kontrol af skimmelsanering (anonymiseret) (Bilag 6, side 4)

Den udførte skimmelsanering kontrolleres i henhold til kategoriseringen af Mycometer test. Det ses at '*Kun Mycometer-tal under 25 accepteres efter afrensning med Micro Clean –metoden*'

Resultatet af målingen vurderes ud fra følgende intervallfordeling:

Vækstniveau	MycoMeter-tal
Ingen / ringe	Under 25
Moderat	Mellem 25 og 450
Massiv	Over 450

Kun MycoMeter-tal under 25 accepteres efter afrensning med Micro Clean®-metoden.

2.4. Sammenfatning

Det er med de tre fremlagte eksempler på kvalitetskontrol af udført skimmelsanering klart dokumenteret at disse alle angiver enten Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader, som succeskriteriet for en succesfuld skimmelsanering.

Det må derfor også være klart at en skimmelsanering som i denne sag, hvor der i 38% af tilfældene ikke måles < 10 kolonier på aftryksplader og i 30% af tilfældene ikke måles Mycometer værdi ≤ 25 ikke skal godkendes som en succesfuld skimmelsanering.

GS har ikke forholdt sig hertil eller fremlagt anden dokumentation for at de 3 rapporter ikke er udtryk for sædvanlig praksis.

3. Udtalelser fra uafhængige rådgivere

3.1. [Klagerens rådgiver 2] (Bilag 7)

Vi har fået foretaget en uafhængig vurdering af DMR's kvalitetskontrol og vores udtagende Mycometer test af den uafhængige rådgiver [klagerens rådgiver 2].

3.1.1. [Klagerens rådgiver 2's] vurdering af DMR kvalitetskontrol og vores udtagende Mycometer test

[Klagerens rådgiver 2] anfører klart, at '*Efter skimmelsanering og rengøring skal resultatet vise en lav skimmelbelastning, dvs. < 10 cfu på de rengjorte effekter.*' (Læs: der skal ved anvendelse af aftryksplader efter skimmelsanering måles værdier < 10 kolonier på aftryksplader).

[Klagerens rådgiver 2] anfører 'Der er ved kontrol af rengøringen udført af Dansk Miljørådgivning og beskrevet i rapport 'Kvalitetssikring. [Forsikringsstedet]' af 21. oktober 2020, udtaget 8 dyrkningsprøver hvoraf 3 viste middel skimmelbelastning på prøvestederne. Dette er en overskridelse af godkendelseskriteriet jf. SBI-anvisning 274: Skimmelsvamp i bygninger – undersøgelse og vurdering (2020), som forudsætter lav skimmelbelastning efter skimmelsanering og rengøring'.

[Klagerens rådgiver 2] konkluderer dermed, at skimmelsaneringen ikke bør godkendes og anføre direkte '**Det er vor vurdering, at der er en åbenbar diskrepans mellem prøveresultater og rapportens konklusion**' (red. DMR's kvalitetskontrol, der godkender saneringen).

Herudover anfører [klagerens rådgiver 2] at 'Mycometer-prøver som rekurrent har foranlediget udtagelse af hos anden rådgiver, påviser i 3 af 10 prøver en skimmelbelastning over normalt baggrunds niveau. Af billedokumentationen fremstår prøvested for M2 med betydelige støvophobninger, hvilket ikke burde forekomme efter rengøring iht. forskrifterne. M8 og M9 er tilsyneladende udtaget på vertikale træfiberplader, hvorfor vi mistænker risiko for skimmelvækst på prøvestederne. Vi anbefaler, at forholdet undersøges nærmere, da det i udgangspunktet ikke er muligt at foretage skimmelsanering af træfiberplade, hvorfor disse bør kasseres i det omfang, at der er forekomst af skimmelsvampevækst herpå.'

[Klagerens rådgiver 2] konkluderer, at der ligeledes på baggrund af de udtagende Mycometer prøver konstateres en skimmelbelastning over normalt baggrunds niveau og at det ved en af rengøringsprøverne direkte fremgår, at der ikke er gjort tilstrækkeligt rent.

Herudover ser [klagerens rådgiver 2] en risiko for skimmelvækst på træfiberpladerne i det det ifølge [klagerens rådgiver 2] ikke i udgangspunktet er muligt at foretage skimmelsanering heraf. Det bemærkes at dette i overensstemmelse med den vurdering [skadeservicefirmaet] foretog ved deres 2. besigtigelse d. 31/7 2020.

3.1.2. Sammenfatning

På baggrund af [klagerens rådgiver 2's] rapport må det være klart at den udførte skimmelsanering ikke skal godkendes som en succesfuld skimmelsanering, idet der i 38% af tilfældene ikke måles <10 kolonier på aftryksplader.

GS har ikke villet forholdt sig nærmere til den fra [klagerens rådgiver 2's] fremlagte rapport.

3.2. Teknologisk Institut – [Rapport 1] – Indhentet af GS (Bilag 8)

Vi har forud for GS henvendelse til TI anmodet GS om at blive inddraget i formuleringen af de fremsendte spørgsmål og har endvidere fremsendt forslag til formuleringen af fire konkrete spørgsmål til TI. Dette har GS ikke ville imødekomme og indhentede vurderingen fra TI uden vores medvirken.

3.2.1. DMR's fejloplysning om at der er tale prøver udtaget i støvfase i indeklimaet

Som anført ovenfor i sagsfremstillingen har DMR i deres prøvesvar anført, at der er tale om prøver udtaget i støvfase i indeklimaet.

Vi har haft dialog med TI og DMR om den udarbejdede [rapport 1]. Det er oplyst af TI (...), at de har vurderet sagen ud fra, at der var tale om prøver udtaget i støv jf. rapportens side 27, jf. DMR's

[rapport 2] 'Dyrkningsprøverne P1-P8 er udtaget i støvfase i indeklimaet'. Denne antagelse har ifølge det oplyste væsentlig betydning for TI's vurdering af sagen.

TI har ikke i deres vurdering ikke taget højde for at der er tale om en kvalitetskontrol af rengjort indbo og at DMR, jf. TI's rapport side 22 oplyser, at 'Generelt fremstår indboet rengjort og uden synligt støv.' TI har dermed ikke vurderet sagen ud fra, at der netop er tale om kvalitetskontrol af udført skimmelsanering (rengjorte genstande, der burde være uden støv), hvorfor støvfase i indeklimaet er uden betydning.

DMR oplyser modsat, at den pågældende formulering er en standard formulering i deres rapporter og de som oplyst i selve rapporten har foretaget kvalitetskontrol af en skimmelsanering, og at der tale om skimmelsanerede genstande. DMR's fejlagtige inkludering af en standard formulering i baggrunden for prøvesvarene har således afgørende betydning, hvis disse læses isoleret. Forudsætningen fra TI om, at der er tale om prøver udtaget i støvfase i indeklimaet har væsentlig betydning for TI's vurdering jf. nedenfor og særligt vores indhentede rapport fra TI, jf. bilag 9.

3.2.2. Bemærkninger til de af Gensidige stillede spørgsmål

Spm. 1) Det fastslås klart at SBI anvisning 204, tabel 11 er et objektivi vurderingsgrundlag. Der er dermed som udgangspunkt ikke grundlag for at anlægge en fortolkning som DMR gør i forhold til en udført skimmelsanering.

Spm. 1A) Bemærk at TI i besvarelsen har lagt til grund '... forekomst af svampesporer i støv' jf. rapportens side 3. Dette er som bekendt ikke korrekt, hvorfor TI's vurdering er foretaget på et forkert grundlag og deres konklusion er dermed ikke relevant for en udført kvalitetskontrol.

Spm. 7) TI oplyser at 'Et Mycometer® B-niveau, som målt i prøverne M2, M8 og M9, indikerer at niveauet af skimmelsvamp på overfladen er som det man finder på støvede snavsede overflader, hvor sporer kan ophobes'. Det ses her, at TI har foretaget deres vurdering ud fra at der var tale om støvede snavsede overflader, men dette er jo åbenlyst forkert, idet der netop er tale om indbo, der er skimmelsaneret.

Spm. 8) TI oplyser at 'Dyrkningsprøverne, udtaget af DMR, er angivet at være taget i støv'. Som under spm. 7) ses det igen, at TI har foretaget deres vurdering ud fra at der var tale om støvede snavsede overflader. TI oplyser herefter at '... med mindre MMS værdierne over 25 er påvist på overflader, som er blevet afrenset for skimmelsvampevækst, og derfor ikke kan antages at være forårsaget af støvophobninger. Hvis overfladerne derimod er afrenset for skimmelsvampevækst kan der stilles krav om MMS værdi på maksimal 25 (læs: Mycometer værdi ≤ 25)'. Idet der jo netop er tale om rengjorte effekter kan de forhøjede værdier fra dyrkningsprøverne og Mycometer ikke antages at være forårsaget af støvophobninger. Det konkluderes dermed at resultaterne under de korrekte forudsætninger ikke kan godkendes.

3.2.3. Sammenfatning

TI's besvarelse er tydeligvis påvirket af den fejlagtige oplysning om, at der er prøver udtaget i støv. TI oplyser klart, at deres konklusion ville være en anden, hvis der var tale om en skimmelsanering.

TI ville dermed i lighed med vores påstand og [klagerens rådgiver 2] konkludere, at den udførte skimmelsanering ikke kan godkendes, idet der ikke opnås kategori A værdier med Mycometer test.

3.3. Teknologisk institut – [Rapport 2] - Indhentet af os (Bilag 9)

Vi har efterfølgende selv rettet henvendelse til TI. TI har oplyst, at de ikke kan forholde sig yderligere til den konkrete sag, når henvendelsen ikke kommer fra opdragsgiver (Læs: GS). TI har dog indvilliget i at besvare et par yderligere spørgsmål til brug for vores dialog med GS.

3.3.1. Bemærkninger til de af os stillede spørgsmål

Spm. 1) TI oplyser *'Ifølge By og Byg Anvisning 205, side 45 (nederst) bør en Mycometer® Surface test efter skimmelsanering vise kategori A (Mycometer værdi ≤ 25).'* og *'I SBI Anvisning 274, side 73 (nederst) står at en tilfredsstillende afrensning og rengøring skal vise et lavt CFU af bygningsrelaterede skimmelsvampe arter. Et lavt CFU vil være < 10 kolonier på en aftryksplade'.* De anførte forudsætninger synes klart opfyldt ved at effekterne ifølge det oplyste er placeret på et rent lager og behørigt pakket ind i plastik. TI konkluderer afslutningsvis, at *'Mere end 10 kolonier på en aftryksplade kan indikere utilstrækkelig rengøring eller at der har været sedimentering af støv fra det omgivende miljø i perioden op til prøvetagning. Utilstrækkelig rengøring kan være et problem, da der netop er tale om stikprøver.'*

Spm 2) TI oplyser, at konklusionen på hvorvidt skimmelsaneringen skal anses for succesfuld dels udledes af det i spm. 1) oplyste og de aftalte acceptniveauer og godkendelseskriterier.

3.3.2. Sammenfatning

Det bemærkes, at vi gentagende gange har anmodet GS om, at oplyse hvad GS mener kriteriet for en succesfuld skimmelsanering er, dette har GS ikke villet oplyse. DMR oplyser at *'Kvalitetskriteriet for rengøringen er, jf. gængs praksis på området, at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau'* (Bilag 2, side 2). På baggrund af de af TI oplyste objektive succeskriterier for Mycomter test og aftryksplader samt afgørelser fra Forsikringsankenævnet må gængs praksis på området være Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader. Særligt henset til at der ikke er oplyst andet i forsikringsbetingelserne.

Henset hertil bør den udførte skimmelsanering ikke godkendes.

3.4. DMR's dobbeltrolle

Vi finder det uacceptabelt, at GS accepterer DMR's klare dobbeltrolle i sagen. DMR er både ansvarlig for at anbefale, hvordan skaden skal udbedres, rådgive skadesservicefirmaet om behandlingen og efterfølgende kontrollere den udførte behandling er udført tilfredsstillende. Dermed vil skadesservicefirmaet og DMR være direkte i tvist, hvis den udførte behandling ikke medfører at den udførte arbejde accepteres. DMR's konklusion på kvalitetskontrollen er dermed i betydelig risiko for at være påvirket af deres egen interesse i at saneringen accepteres.

DMR udarbejder en rapport, hvor der direkte i modstrid med det faktuelle er anført at dyrkningsprøverne er udtaget i støvfase i indeklimaet. Som professionel part burde DMR ikke lave sådanne fejl.

Konklusion

På baggrund af ovenstående mener vi at Ankenævnet bør træffe afgørelse i sagen i overensstemmelse med de af os fremsatte påstande."

Selskabet har i brev af 19/7 2021 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Vores forsikringstager [Klager] har tegnet Hjemforsikring med gældende forsikringsbetingelser version 2138008 (bilag A).

Den 15. juli 2020 modtog vi anmeldelse om skade i Klagers lejlighed som følge af brud på fjernvarmerør i ejendommens kælder. Rørbruddet har medført høj temperatur og luftfugtighed i både kælder og den overliggende lejlighed, som er Klagers lejlighed.

Vi fortager besigtigelse med DMR Skimmel [Rådgiver 1] samt ... [Skadeservicefirmaet], som forestår henholdsvis skimmelundersøgelse samt kvalitetskontrol og skimmelrengøring af indbo.

Efter skimmelrengøring af indbo har vi en længere skriftlig dialog med Klager, som ikke er tilfreds med resultatet af kvalitetskontrollen. Under dialogen har vi kontakt med bl.a. Rådgiver 1, ligesom vi indhenter second opinion fra Teknologisk Institut [Rådgiver 2], hvorefter vi fastholder at kvalitetskontrollen viser en tilstrækkelig udført skimmelrengøring. Vi vedlægger svar fra Klageansvarlige enhed samt den efterfølgende korrespondance som bilag B og C.

Under selve udførelsen af kvalitetskontrollen var [klagerens rådgiver 1] tilstede og udførte Myco-meter-test, jf. bilag 3. Vi må forstå bilag 3 således at testresultatet er den del af rapport som [klagerens rådgiver 1] har udarbejdet, da testresultatet er litereret som bilag. Vi har gentagende gange opfordret Klager til at fremlægge rapporten fra [klagerens rådgiver 1] i sin helhed i uredigerede stand. Dette har Klager ikke imødekommet.

For oversigt over sagsforløbet henviser vi til klagesvar fra KE af 25. februar 2021 (bilag B).

Vurdering

I det følgende vil vi forholde os til Klagers påstand 1) den udførte skimmelsanering ikke kan anerkendes som en succesfuld skimmelsanering efter almindeligt anerkendt praksis og 2) dækning af afholdte meromkostninger til rådgiver, transport og opbevaring samt tidsforbrug i forbindelse med tilbagelevering, idet vi dog generelt henviser til de fremlagte rapporter samt sagens tidligere korrespondance.

Derudover vil vi kommentere dele af Klagers anbringender jf. klageskriftets 'Støtte for påstande'.

Ad 1 - den udførte skimmelsanering ikke kan anerkendes som en succesfuld skimmelsanering efter almindeligt anerkendt praksis

Nærværende sag drejer sig om skimmelrengøring af indbogenstande, ikke bygningsdele eller materialer. Vi er ikke bekendt med retskilder, herunder AK kendelser eller for den sags skyld anvisninger, som angiver (succes-)kriterier eller krav om skimmelniveau efter udført skimmelrengøring af indbo- eller andre løsøregenstande.

By og Byg's anvisning 204 'Undersøgelse og vurdering af fugt og skimmelsvampe i bygninger', anvisning 205 'Renovering af bygninger med skimmelsvampevækst' og SBI anvisning 224 'Fugt i bygninger' samt 274 'Skimmelsvampe i bygninger' (afløser anvisning 204) omhandler alle skimmelforekomst i bygninger og sanering af bygningsdele.

Uanset at der ikke er retskilder eller vejledninger om skimmelrengøring af indbogenstanden, herunder succeskriterier, kan principperne i de nævnte vejledninger for bygninger ikke overføres og finde anvendelse ved vurdering af udført rengøring af indbo- og løsøregenstanden, da der ikke er tale om samme problemstilling. Vi erindrer, at skimmel bl.a. vil kræve et fugtigt vækstmiljø samt næring for udvikling, hvilket som udgangspunkt ikke vil være tilfældet for indbo-/løsøregenstanden. Vi må lægge til grund, at bygningsforsikringen har foretaget en tilstrækkelig og tilfredsstillende udbedring af fugtskaden og skimmelsanering, hvorefter vækstbetingelserne for skimmelvækst som følge af skadeforholdet er elimineret.

I forlængelse heraf anfører Rådgiver 1 om formålet med undersøgelsen i bilag 2, side 1 'Kvalitetskriteriet for rengøringen er, jf. gængs praksis på området, at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau'.

Om et 'sædvanligt og forventeligt niveau' anfører Rådgiver 1 i bilag D side 1, som er indhentet i forlængelse af nærværende klage:

'Formålet med rengøring af indbo i forlængelse af skaden har været, at 'nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau' - dvs. at 'tilbageføre' støvets skimmelsvampeflora til et sædvanligt niveau, med kun et lavt antal bygningsrelaterede skimmeltyper (med bygningsrelaterede skimmelsvampe menes skimmelsvampearter, der er relateret til fugtige bygningsdele, f.eks. Trichoderma, Chaetomium og Aspergillus versicolor, og ikke de sædvanlige udefrakommende skimmelsvampearter, typisk Cladosporium, Alternaria mv.). Dette er, som det fremgår af vores rapport dateret 21. oktober 2020, også tilfældet i nærværende sag'.

Ved at nedbringe og tilbageføre skimmelniveauet som anført, vil Klager reelt blive stillet som forholdene tog sig ud forud for skadebegivenheden, hvormed dækningsforpligtigelsen er opfyldt. Vi henviser i den forbindelse til, at skimmelrengøringen er udført af Skadeservicefirma med erfaring i bl.a. skimmelsanering, herunder skimmelrengøring af indbo.

Uanset at SBI anvisning 274 er en vejledning vedrørende bygninger, angiver denne i elektronisk udgave afsnit 3 om Undersøgelse af bygninger, punkt 3.6 Om prøvetagning med underpunkt 3.6.1 om Overfaldeprøver, at 'Ved en tilfredsstillende afrensning og rengøring skal resultatet vise et lavt CFU af bygningsrelaterede skimmelsvampearter', jf. Rådgiver 1 bilag D side 1, 3. afsnit. Det anføres samme sted i anvisning 274, at CFU kategoriseres og vurderes som:

'På en overflade uden synlig skimmelsvampevækst vurderes antal cfu, som følger:
Mindre end 10 cfu: begrænset forekomst af spiredygtige skimmelsvampe.
Mellem 10 og 50 cfu: moderat forekomst af spiredygtige skimmelsvampe.
Mellem 50 og 100 cfu: høj forekomst af spiredygtige skimmelsvampe.
Over 100 cfu: kraftig forekomst af spiredygtige skimmelsvampe.'

Vi noterer os, at 'et lavt CFU' ikke er defineret, men i stedet må bero på en konkret vurdering, herunder af bygningsrelaterede skimmelsvampearter.

Som led i Rådgiver 1 kvalitetssikring er der udtaget otte repræsentative dyrkningsprøver fra indbo/løvsøre. Resultat af analyseprøver fremgår af bilag 2. For dyrkningsprøver skal vi oplyse, at P6 udgår, da indboet er kasseret efterfølgende.

Fra set den kasserede prøve P6, må vi konstatere, at 5 prøver viser mindre end 10 cfu og 2 prøver viser cfu i den allernederste del af 'moderat forekomst'.

Vi må herefter konstatere, at skimmelrengøring er udført fuldt ud tilfredsstillende også i forhold til Anvisning 274.

[Klagerens rådgiver 1] har udført 10 Mycometer-test (bilag 3). For Mycometer-test anfører såvel Rådgiver 1 og Rådgiver 2 (bilag 1 og 8 samt bilag D), at Mycometer-test anvendes til kontrol af egentlig skimmelsvampesanerung af bygningsdele og er ikke egnet til kontrol af rengøring af indbogenstande – også af denne grund er det relevant at se rapporten fra [klagerens rådgiver 1] med begrundelse for at udføre Mycometer-test.

Vi bemærker, at Mycometer Surface test kan dokumentere, om der findes skimmelsvamp på en overflade eller ej, men ikke hvilken type skimmelsvamp der forefindes (kvalitativt). Kvalitativ prøve skal foretages ved dyrkningsprøve, som foretaget af DMR. Vi må understrege, at netop skimmeltypen er afgørende, da skimmel forekommer naturligt i både ude- og indemiljø.

Uanset at Mycometer-test ikke er egnet til undersøgelse af løvsøre, kan vi konstatere, at de udførte Mycometer-test viser for syv prøver værdier i kategori A (værdier under eller lig med 25 FLU) og for tre prøver værdier i kategori B (værdier over 25, men under eller lig med 450 FLU).

For prøverne i kategori B kan vi konstatere, at de alle ligger i den allernederste del af kategori B. Henset til at der er tale om meget beskedne mængder sammenholdt med, at der er tale om indbogenstanden og skadekilden er elimineret må analyseresultaterne anerkendes som tilfredsstillende i det omfang disse tests reelt kan inddrages i vurderingen af indbogenstande.

Samlet må vi sammenstemme med både Rådgiver 1 og 2 konkludere, at den udførte rengøring er sket tilfredsstillende og indbo-/løvsøre fremstår rengjort, og mængden af skimmel på de analyserede prøver er beskeden og uproblematisk.

Ad 2- dækning af afholdte meromkostninger til rådgiver, transport og opbevaring samt tidsforbrug i forbindelse med tilbagelevering

Klager har ikke opgjort eller præciseret sit krav, vi vil derfor i det følgende kommentere de krav, som vi antager klagepunktet omhandler. Hvis klagepunktet omhandler andet end det af os anførte, beder vi Klager præcisere dette, hvorefter vi naturligvis gerne kommenterer.

Rådgiver: Klager har indhentet rapport fra [klagerens rådgiver 1] med Mycometer-test. Vi er alene bekendt med dele af de udførte test og ikke rapporten som helhed.

Derudover kan vi konstatere, at Klager har indhentet bemærkninger fra Rådgiver 2 (bilag 9).

I overensstemmelse med det allerede anførte under Ad 1, må vi konstatere, at de Mycometertest som Klager har indhentet, ikke belyser sagen på en måde, som går videre end det allerede foreliggende, ligesom de udførte test ikke medfører en anden vurdering end den allerede foretagne.

For så vidt angår Klagers spørgsmål til Rådgiver 2 i bilag 9 må vi konstatere, at disse er formuleret med henblik på vurdering på baggrund af Anvisning 205 og SBi anvisning 274 og anvisningernes og testresultat kategori A. Som nævnt tidligere angår begge anvisninger bygninger og bygningsmaterialer og ikke indbo-/løsørestande som nærværende sag omhandler, hvilket Rådgiver 2 også nævner i svar gentagende gange.

Herefter må vi konstatere, at det af Klager indhentet i bilag 9 ikke belyser de påklagede forhold på en måde, som bevirker at den trufne afgørelse ændres.

Vi må derfor afvise dækning af Klagers rådgivnings omkostninger.

Transport: Vi har allerede meddelt dækning til transportomkostninger i forbindelse med tilbagelevering af opmagasinerede indbogenstande enten til forsikringsstedet eller anden opmagasinering.

Er Klager af den opfattelse, at der udestår krav, hører vi gerne herom.

Tidsforbrug i forbindelse med tilbagelevering: Det er praksis, at indbogenstande tilbageleveres på forsikringsstedet (skadestedet) og gerne i de respektive rum. Sikrede forestår selv udpakning og placering.

Det er alene i ganske særlige tilfælde, at forsikringsselskabet forestår udpakning ex. hvor sikrede er svækket og derfor afskåret fra at forestår udpakning.

I det følgende vil vi kort kommentere punkter i klageskriftets afsnit om 'Støtte for påstand'.

Ad 1. Ankenævnsklager

For både AK 81045 og AK 85382 henvises Klager til forhold som parterne i de pågældende sager gør gældende til støtte for deres påstande, og ikke Nævnets præmis for kendelsen.

Det er ikke kutyme, at anbringender fra sagens parter i sig selv tages som udtryk for gældende praksis.

Vi bemærker, at AK 85382 i øvrigt angår ejerskifteforsikring og dermed bygningsmæssige forhold.

Ad 2. Sædvanlig praksis ud fra offentlig tilgængelig kontrol rapporter

De tre fremlagte rapporter i bilag 4 – 6 omhandler alle kontrol af skimmelsanering af bygning og bygningsdele. Ingen af de fremlagte rapporter omhandler skimmelrengøring af indbo, hvorfor rapporterne allerede af den grund ikke er sammenlignelige for nærværende sag.

Ad 3. Udtalelse fra uafhængige rådgivere (bilag 7)

[Klagerens rådgiver 2] har vurderet vores Rådgiver 1 og 2 håndtering og vurderinger af indbogenstanden på baggrund af anvisning 205 og SBi anvisning 274, som begge omhandler Skimmel i bygninger og håndtering heraf. Det er korrekt, at anvisning 205 ganske kort i afsnit 'Rengøring og

ibrugtagning' under 'Løse genstande' anfører det nævnet om støvsugning og aftørring af indbo-genstande. Det angives dog intet om kvalitetskrav eller lign. under dette punkt.

Derimod henviser til standard DS/INSTA 800 i afsnit 'Kvalitetskontrol i udførelsesfasen', som angår kontrol af selve bygningen, ligesom det nævnes, at Standarden ikke er målrettet specifikt på Skimmelsvamp, som også anført af [klagerens rådgiver 2].

For tolkning af Rådgivers 1 dyrkningsprøver henviser vi til det ovenfor anførte (side 3 øverst). Vi er ikke enig i [klagerens rådgiver 2's] citat af SBi anvisning 274 anført øverst siden 2 i rapporten i bi-lag 7. Derimod angiver anvisningen, at 'Efter skimmelsanering og rengøring skal resultatet vise en lav skimmelbelastning' (vores understregning). Ligesom vi ikke er enig i at anvisningen angiver cfu under 10, som anført af [klagerens rådgiver 2] i form af '<10 cfu: Lav skimmelbelastning'. Derimod angiver anvisningen som citeret tidligere i høringssvaret (side 3 øverst):

'Mindre end 10 cfu: begrænset forekomst af spiredygtige skimmelsvampe
Mellem 10 og 50 cfu: Moderat forekomst af spiredygtige skimmelsvampe'

Vi må således afvise, at anvisningen angiver, at 'et lav antal' skal fortolkes som mindre en 10.

Uanset [klagerens rådgiver 2's] bemærkninger til de udførte Mycometer-test, så noterer vi os, at [klagerens rådgiver 2] på samme måde som vores Rådgiver 1 og 2, anfører at Mycometers test ikke er egnet til rengøringskontrol.

Henset til de nævnte forhold kan [klagerens rådgiver 2's] konklusion ikke tages til indtægt og vi må afvise, at der skulle være diskrepans mellem Rådgiver 1 prøveresultater og rapporters konklusion. [Klagerens rådgiver 2's] vurdering eller Klagers sammenfatning i klageskriftets punkt 3.1.2. ændrer ikke vores vurdering.

Ad 3.2. [Rådgiver 2] – [rapport 1] – Indhentes af GS

Da der ikke er enighed om vurderingskriteriet giver det ikke mening at indhente en fælles vurdering.

Ad 3.2.1 [Rådgiver 1] fejloplysninger om at der er tale prøver udtaget i støvfase ...

Vi har forelagt Rådgiver 1 Klagers kritik, og har modtaget følgende (bilag D, side 2, 2. afsnit):

'Af klageskriftets pkt. 3.2.1 fremgår det, at FT mener, at vi har fejlagtigt har oplyst, at der er tale om prøver udtaget i støvfase i indeklimaet - og at dette har betydning for TI's vurdering, da TI øjensynligt ikke har taget højde for, at der er tale om en kvalitetskontrol efter rengjort indbo. Til dette skal understreges, at prøverne er udtaget i støv - dette i modsætning til prøver udtaget på skimmelvækst. DMR finder det i øvrigt usandsynligt, at TI kan misforstå DMR's rapport, idet de pågældende prøvetagningsforhold er nøje beskrevet og afbilledet'

På det foreliggende må vi afvist Klagers kritik.

Ad 3.2.2 Bemærkninger til de af Gjensidige stillede spørgsmål

Vi henviser til bilag D, side 2, 3. afsnit:

'Endelig fremgår det af klageskriftets pkt. 3.2.2, at SBI-anvisning 204, tabel 11, er et objektive vurderingsgrundlag. Dette er, i sagens natur, korrekt - men helt irrelevant i forhold til den verserende sag, da retningslinjerne omhandler 'Vurdering af skimmelsvampevækst på materialer.' Der er, som bekendt, ikke tale om skimmelsvampevækst - men skimmelsvampesporer i aflejret støv på løsøre. FT har således tilsyneladende misforstået skadens karakter, idet [skadeservicefirmaets] rengøring har haft til formål at nedbringe mængden af 'støvaflejrrede' skimmelsvampesporer til et fornuftigt niveau – og ikke at fjerne skimmelvækst på FT's indbo'

Som anført tidligere i høringssvaret tiltræder vi i det hele, at SBI-anvisning 204 ikke kan anvendes som vurderingsgrundlag, da denne omhandler skimmel i bygninger/bygningsmaterialer og ikke indbo-/løsøregenstande.

Vi skal ligeledes igen henvise til at Mycometer test ikke er egnet som vurderingsgrundlag for skimmelrengøring af indbo-/løsøregenstande.

Klagers konklusion i sammenfatningen under punkt 3.2.3 kan ikke tiltrædes.

Ad 3.3.1 Bemærkninger til de af os stillede spørgsmål

Vi har tidligere anført, at både anvisning 205 og SBI-anvisning 274 omhandler bygninger/bygningsmaterialer og ikke indeholder egentlige anbefalinger eller kriterier for skimmelrengøring af indbo-/løsøregenstande.

Blot for fuldstændighedens skyld skal vi bemærke, at anvisning 205 angiver, at Mycometer-test som hovedregel bør vise 959

kategori A, men som nævnt er dette i relation til bygninger/bygningsmaterialer.

Som anført på side 3 i høringssvaret er det korrekt, at SBI-anvisning 274, at 'en tilfredsstillende afregning og rengøring skal vise et lavt cfu af bygningsrelaterede skimmelsvampe arter'. Anvisningen angiver derimod ikke, at et lavt cfu vil være '<10 kolonier på en aftryksplade', som anført tidligere. Derimod angives blot, at 'lavt' og dette skal være i forhold til faktiske bygningsrelaterede skimmel, ligesom der skal tages hensyn til mulig sedimentering (aflejringer) i støv fra omgivende miljø.

Vi må i det hele anføres, at bilag 9 ikke kan tages til indtægt for et vurderingsgrundlag for nærværende sag.

Ad 3.4 [Rådgiver 1] dobbelt rolle

Vi kan ikke tiltræde Klagers betragtninger.

Derimod er håndteringen af sagen i det hele sket i overensstemmelse med praksis og i øvrigt i overensstemmelse med vejledningen i Anvisning 205, hvor det anføres (siden 45):

'Kontrol efter fjernelse af skimmelsvampevækst

De mikrobiologiske prøver til kontrol af den færdige afrensning efter rengøring bør udtages af den ansvarlige rådgiver eller af en uvildig instans. Prøvetagning kan også udføres af det firma, der udfører skimmelrenoeringen i samarbejde med den ansvarlige rådgiver'

Sammenfatning

På baggrund af det anførte må vi fastholde, at de vurderingskriterier som Klager lægger til grund for den udførte skimmel rengøring ikke finder støtte i gældende praksis, ligesom rapporten fra [klagerens rådgiver 2] (bilag 7) eller for den sags skyld Klagers supplerende spørgsmål til Rådgiver 2.

Vi henviser i den forbindelse i det hele til Rådgiver 1 supplerende bemærkninger i bilag D og skal her henvise til opsummering i side 1:

1. at der i teknisk fælleseje ikke er fastsat grænser for en succesfuld rengøring af indbo,
2. at en rengøringskontrol bør udføres med egnede analysemetoder som f.eks. dyrkningsprøver - og ikke Mycometer-tests,
3. at resultatet af rengøringen i øvrigt er i overensstemmelse med de retningslinjer SBI-anvisning 274 angiver,
4. at de konstaterede skimmelsvampeforekomster er helt og aldeles uproblematisk.

Vi fastholder, at vores dækningsforpligtigelse er opfyldt ved at skimmelrengøringen af indbo-/løsørestande sker i overensstemmelse med det af Rådgiver 1 anførte kvalitetskriterie nemlig at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte løsøre til et sædvanligt og forventeligt niveau. Hvilket er sket, idet den udførte kvalitetskontrol viser, at efter rengøring er mængden af skimmel på de analyserede prøver beskedent og uproblematisk. Rådgiver 2 tiltræder denne vurdering.

Det kan herefter konkluderes, at vi har opfyldt vores dækningsforpligtigelse."

Klageren har i brev af 7/8 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Ad - Sagens fakta

Det fremstår under GS's opstilling af fakta i sagen, at vi har engageret [klagerens rådgiver 1] som rådgiver, dette er ikke korrekt. [Klagerens rådgiver 1] er udelukkende engageret til at udtage 10 Mycometer test, idet vi ikke selv havde mulighed for at møde op, grundet COVID restriktioner. Vi har fremlagt den modtaget dokumentation for de udførte test, hvilket også tidligere er meddelt GS.

Ad – 1. Den udførte skimmelsanering ikke kan anerkendes som en succesfuld skimmelsanering efter almindeligt anerkendt praksis

Retskilder og vejledninger mv.

GS's 'rådgiver/leverandør' DMR henviser både i deres rapport, jf. bilag 1 og deres kvalitetskontrol rapport, jf. bilag 2 til de anførte vejledninger under afsnittet 'Referencer og baggrundslitteratur', bortset fra SBI-anvisning 274, der ikke var publiceret på skadestidspunktet. DMR anvender dermed vejledningerne i forbindelse med den aktuelle sag vedrørende indbo-/løsørestande.

De anførte vejledninger anvendes analogt, da de netop omhandler samme problemstillinger for indbo-/løsørestande som ved bygninger. At GS mener, at vejledningerne ikke finder anvendelse i forhold til vurdering af udført rengøring af indbo- og løsørestande forekommer mærkværdigt, når GS's 'rådgiver/leverandør' DMR netop henviser til disse. Det bemærkes, at GS selv på trods heraf, anvender vejledninger i argumentationen i skrivelse af 19. juli 2021. Teknologisk Insti-

tut og rådgivere i branchen ses desuden at anvende de pågældende vejledninger og retskilder, hvor det er relevant, eksempelvis jf. bilag 9. [Professor] og en af forfatterne til SBI anvisning 274, anvender ligeledes SBI anvisning 274 analogt og konkludere på baggrund af SBI anvisning 274 om stikprøvesvarene i DMR's kvalitetskontrol rapport (bilag 2) at: '... for mig ser det ud til, at der er brug for endnu en afrensning.' jf. bilag 12.

GS har under afsnittet sagens fakta beskrevet, at der grundet rørbruddet var høj temperatur og luftfugtighed i lejligheden, hvilket medførte synlig skimmelvækst flere steder i lejligheden. Der henvises til DMR's rapport jf. bilag 1, hvor dette nærmere er beskrevet og dokumenteret. Som følge heraf har der overalt i lejligheden været et vækstmiljø for skimmelsvampe, herunder også på indbo/løseregenstandene. GS har i skrivelse af 19. juli 2021 lagt til grund, '*... at bygningsforsikringen har foretaget en tilstrækkelig og tilfredsstillende udbedring af fugtskaden og skimmelsanering, hvorefter vækstbetingelserne for skimmelvækst som følge af skadeforholdet er elimineret.*' Dette er fuldstændigt irrelevant, da alt indboet efter anbefaling fra DMR er fjernet fra lejligheden med henblik på grundig rengøring uden for det skimmelpåvirkede miljø. Det bemærkes ydermere, at indbo-/løseregenstande er fjernet førend bygningsforsikringen har foretaget udbedring af skaden.

Kvalitetskriteriet for rengøringen

Dette er netop sagens hovedstridspunkt. GS's 'rådgiver/leverandør' DMR har jf. sagens bilag 1 anbefalet følgende om skadens udbedring: '*Lejligheden tømmes for alt indbo. Indboet flyttes til en lokation, hvor der kan ske grundig rengøring heraf.*'

DMR eller GS fastlægger ikke et specifikt succeskriterium for den anbefalede skimmelsanering ved besigtigelse af skaden, hvorfor succeskriteriet må være sædvanlig anerkendt praksis, ifølge relevante vejledninger mv. og ankenævnspraksis mv.

Det anføres efter den foretagende kvalitetskontrol af DMR jf. bilag 2 at '*Kvalitetskriteriet for rengøringen er, jf. gængs praksis på området, at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau.*' Denne definition fremkommer først efter at rengøringen er foretaget i forbindelse med kvalitetssikringen. Det sædvanlige og forventelige niveau er dog ikke nærmere defineret, men der henvises til SBI (statens byggeforskningsinstitut) anvisning 204, 205 og 224.

Teknologisk Institut har jf. bilag 9 spørgsmål 1 forholdt sig hvad der kan forventes efter en succesfuld skimmelsanering af indbo generelt og i særdeleshed i forhold til de relevante vejledninger.

Spørgsmål:

'Bør der efter en succesfuld skimmelsanering af indbo hos skadesserviceleverandør være muligt udelukkende at opnå Mycometer værdier på under 25 og antal kolonier målt på aftryksplader under 10 i en stikprøve?'

Svar:

'Ifølge By og Byg Anvisning 205, side 45 (nederst) bør en Mycometer® Surface test efter skimmelsanering vise kategori A (Mycometer værdi ≤ 25), hvilket også fremgår af Mycometers hjemmeside <https://mycometer.com/mycometer-surface2/>. Det forudsættes, at det er en jævn/glat overflade og at prøven er udtaget umiddelbart efter afrensningen (indenfor et par dage uden risiko for støv/sporeophobninger fra omgivende miljø).

I SBI Anvisning 274, side 73 (nederst) står at 'en tilfredsstillende afrensning og rengøring skal vise et lavt CFU af bygningsrelaterede skimmelsvampe arter'. Et lavt CFU vil være < 10 kolonier på en aftryksplade. Forudsætningen er, at prøven er udtaget umiddelbart efter afrensningen (indenfor et par dage uden risiko for støv/sporeophobninger fra omgivende miljø). Det er endvidere vigtigt at vurdere om artssammensætningen består af de skimmelsvampearter der er saneret for, eller om artssammensætningen indikerer, at væksten på aftrykspladerne stammer fra svampesporer i støv og ikke fra skimmelsvampevækst på prøvestedet. Det vurderes at være uproblematisk, hvis det er støv ift. problemstillingen, som drejer sig om skimmelvækst og potentielt forurenede indbo herfra. Mere end 10 kolonier på en aftryksplade kan indikere utilstrækkelig rengøring eller at der har været sedimentering af støv fra det omgivende miljø i perioden op til prøvetagning. Utilstrækkelig rengøring kan være et problem da der netop er tale om stikprøver, hvorfor kontamineringen fra vækst til indbo eventuelt kan være aktuel såfremt der er vurderet en tilstedeværende risiko for det.'

DMR anfører jf. bilag D at: '[skadeservicefirmaets] rengøring er, som vi forstår det, udført få dage før kontrollen, og indboet er efter rengøringen placeret i kasser/afdækket på [skadeservicefirmaets] løssørecentral'. Det bemærkes, at det endvidere fremgår af billederne i DMR's kvalitetskontrol rapport jf. bilag 2, at indboet er indpakket behørigt i plastik mv. Det kan dermed konkluderes, at der ved prøveudtagning ikke har været risiko for støv/sporeophobninger fra omgivende miljø.

GS har i skrivelse af 19. juli 2021 noteret sig, at et lavt CFU niveau ikke er defineret. Dette er direkte i modstrid med Teknologisk Instituts vurdering jf. ovenstående hvor det klar anføres at: 'Et lavt CFU vil være < 10 kolonier på en aftryksplade.'

Det bør således efter en grundig rengøring kun måles en lav forekomst af spiredygtige skimmelsvampe (CFU < 10) eller kategori A (Mycometer værdi ≤ 25) på de rengjorte effekter. Måles der højere værdier af spiredygtige skimmelsvampe er rengøringen ikke foretaget i overensstemmelse med hvad der kan forventes.

Forekomst af skimmelsvampe udover et lavt niveau er således et udtryk for at der ikke er foretaget en grundig rengøring som anbefalet af DMR.

Stikprøver

GS tilgang til stikprøver synes at være meget mærkværdig, idet GS ikke forholder sig til de forhøjede værdier i stikprøve (P6) med et argument om at indbo-/løsøregenstande fra den pågældende stikprøve efterfølgende er kasseret. En stikprøve kan ikke blot udelades fordi de pågældende effekter efterfølgende er kasseret. Stikprøven skal netop repræsentativt udtrykke kvaliteten af den foretagne rengøring. Efter denne logik kan indbo-/løsøregenstande i de prøver med forhøjet skimmelværdier blot kasseres og resterende indbo-/løsøregenstande kan derefter godkendes.

Med en grundlæggende viden om statistik og stikprøver, bør det være indlysende, at resultatet af stikprøve (P6) er lige så relevant som de øvrige stikprøver for vurderingen af den samlede rengøringskvalitet.

Bemærk hertil at indboet fra stikprøve (P6), 'Lego' er kasseret grundet behandling ved for høj temperatur (påpeget efter behandlingen af os) efter anbefaling fra DMR hos det skadeservicefirma, der ifølge GS har erfaring med skimmelsanering og skadesbehandling i almindelighed.

Det er faktisk, at der i 38 % af de udtagende stikprøver er mere end en begrænset forekomst af spiredygtige skimmelsvampe svarende til et CFU > 10.

Teknologisk Institut har ved deres besvarelse af vores spørgsmål 1 og 4 jf. bilag 9 klart anført, at der bør forventes et lavt CFU (<10), begrænset forekomst af spiredygtige skimmelsvampe efter en succesfuld skimmelsanering jf. SBI anvisning 274: *'Efter en succesfuld afrensning af en overflade bør en aftryksplade vise et lavt CFU (< 10) af de bygningsrelaterede skimmelsvampe, der er renoveret for ...'*

Det kan klart forventes at kun måles lav (<10) forekomster af spiredygtige skimmelsvampe når DMR anbefaler at *'Lejligheden tømmes for alt indbo. Indboet flyttes til en lokation, hvor der kan ske grundig rengøring heraf'*. Måles der mere end lav forekomster af spiredygtige skimmelsvampe viser det, at der ikke er foretaget en grundig rengøring som anbefalet af DMR.

Mycometer tests

Det var vores valg at få foretaget de 10 Mycometer test efter anbefaling fra Teknologisk institut og Mycometer. De 10 Mycometer test er således tænkt som et supplement til de dyrkningstest som DMR foretog.

GS anfører, at rådgiver 2 - 'Teknologisk Institut' har anført at Mycometer test ikke er egnet til kontrol af rengøring af indbogenstande. Dette er ikke korrekt, hvilket blandt andet ses af Teknologisk Instituts ved besvarelsen af de af GS stillede spørgsmål jf. bilag 8, spørgsmål 6. Det er her anført:

Svar: *'Mycometer® Surface kan anvendes til kvalitetskontrol efter afrensning af skimmelsvampevækst (biomasse), jf. www.mycometer.dk'*

Det er korrekt, at Mycometer test potentielt ikke vil være fuldstændige og dermed er risiko for undervurdering af skimmelforekomsten styrke. Det anbefales derfor at supplere med andre test. Desuagtet er det klart at de objektive Mycometer værdier i tilfælde af forhøjede værdier vil illustrere, hvorvidt skimmelsaneringen er foretaget tilfredsstillende.

Idet der er tale om indbo-/løsøregenstande, der netop er skimmelsaneret kan forventes, at der netop kun er en lav mængde af skimmelsporer efter den udførte rengøring.

Mycometer test er valgt, da prøvesvarene objektivt kan vurderes.

GS foretager en fortolkning af de foretagende Mycometer test, som der ikke er grundlag for, ved at acceptere Mycometer værdier > 25. Der er ikke grundlag for at foretage en sådan fortolkning, hvilket Teknologisk Institut jf. deres besvarelse af spørgsmål 3 i bilag 9 har konkluderet: *'Efter en succesfuld afrensning af en overflade bør Mycometer værdien være ≤ 25, ...'*. Der henvises desuden endnu engang til Mycometer, hvor det helt klart anføres på deres hjemmeside, at Mycometer værdier ≤ 25 er godkendelseskriteriet.

De ikke godkendte Mycometer prøver svarer til 30 % af de i stikprøven udtagende prøver, og er dermed på niveau med de af DMR udtagende stikprøver, hvor 38 % ikke skal anses som godkendte.

Det er entydigt, at den udførte skimmelsanering ikke er foretaget tilfredsstillende på baggrund af de udtagende Mycometer prøver, i lighed med stikprøve resultaterne fra aftrykspladerne.

Ad 2- dækning af afholdte meromkostninger til rådgiver, transport og opbevaring samt tidsforbrug i forbindelse med tilbagelevering

Det er i sagens natur ikke muligt at opgøre kravet på nuværende tidspunkt, vi forbeholder os ret til at fremsætte kravet efter sagens afgørelse. Vi vil klart forvente at rådgiver omkostninger til Teknologisk Institut og [klagerens rådgiver 2] mv. dækkes af GS, idet de indgår som væsentlige argumenter for hvorfor GS egen 'leverandør/rådgiver' DMR's kvalitetskontrol ikke kan accepteres. Vi vil dernæst kræve compensation for den ekstra tid vi anvender på sagen som følge af GS fejlkonklusion om accept af skimmelsaneringen, det være sig tid forbundet med opbevaring af indboet og tid i forbindelse med sagens behandling. Både de anførte omkostninger og timeforbruget kan henføres til GS's fejlagtige accept af skimmelsaneringen.

Ad 1. Ankenævnsafgørelser

I Ankenævnsafgørelse 81.045 henvises der til forsikringsselskabets egen fremstilling af en generel kutyme i branche (understøttet af [skadeservicefirmaet], der også er skadeservice firma i denne sag): *'I mange år har det været en gængs procedure blandt skimmelrådgivere m.fl. at anvende grænsen på 10 kolonier som helt acceptabelt efter en rengøring, når rengøring kontrolleres med aftryksplader'*. Det bemærkes, at der endvidere ligeledes støttes ret på SBI-anvisning 204, hvor der er tale om indbo/løseregenstande. Der afsiges nævnsafgørelse, som fuldt ud støtter denne udtalelse og afgørelsen omhandler indbo-/løseregenstande, ligesom i vores sag.

Ankenævnsafgørelse 85.382 anvendes analogt, idet forholdet er det samme hvorvidt der er tale om skimmel i bygninger eller indbo-/løseregenstande.

Det bemærkes hertil at GS ikke har fremlagt andre relevante Ankenævnsafgørelser, der sandsynliggør at en skimmelsanering kan accepteres, hvis der er >10 kolonier på aftryksplader og Mycometer værdi > 25.

Ad 2. Sædvanlig praksis ud fra offentlig tilgængelig kontrolrapporter

De tilgængelige kontrolrapporter er netop fremlagt analogt for praksis på området. Det vil være naturligt mindst at anvende samme kvalitetskrav til skimmelsanering af indbo-/løseregenstande, idet kontakten med mennesker er større ved bygningsdele, eksempelvis legetøj (der kunne puttes i munden), senge hvor man opholder sig i mange timer, etc.

Den ene af de fremlagte eksempler på kontrolrapporter (bilag 5) er udarbejdet af den uvildige rådgiver [klagerens rådgiver 2]. Samme rådgiver har netop i deres vurdering af den af DMR udarbejdede kvalitetskontrol rapport anført følgende:

Der er ved kontrol af rengøringen udført af Dansk Miljørådgivning og beskrevet i rapport 'Kvalitetssikring. [Forsikringsstedet] af 21. oktober 2020, udtaget 8 dyrkningsprøver hvoraf 3 viste middel skimmelbelastning på prøvestederne. Dette er en overskridelse af 3 35603-1 godkendelseskriteriet jf. SBI-anvisning 274: Skimmelsvamp i bygninger - undersøgelse og vurdering (2020), som forudsætter lav skimmelbelastning efter skimmelsanering og rengøring. Rapporten konkluderer,

'at den udførte rengøring er sket tilfredsstillende'. Det er vor vurdering, at der er en åbenbar diskrepans mellem prøveresultater og rapportens konklusion.'

Det kan således helt klart dokumenteres, at [klagerens rådgiver 2] anvender samme kriterier om at kun en lav skimmelbelastning (< 10 kolonier på aftryksplader) kan accepteres ved kvalitetskontrol, uanset om der er tale om bygninger eller indbo-/løsøregenstande.

Vi har dernæst rettet henvendelse til de øvrige uvildige rådgivere, der har udarbejdet de pågældende eksempler på kontrolrapporter. Disse rådgivere bekræfter ligeledes, at de mener samme godkendelse kriterier om at kun en lav skimmelbelastning (< 10 kolonier på aftryksplader) kan accepteres ved kvalitetskontrol af indbo-/løsøregenstande.

På baggrund af de 3 eksempler på kvalitetskontrol rapporter er det således klart, at godkendelseskriteriet er ens uanset om der er tale om bygninger eller indbo-/løsøregenstande.

GS har ikke dokumenteret, at der skal anvendes andre kriterier i forbindelse med vurdering af indbo-/løsøregenstande end for bygninger og at kriterierne herfra ikke finder anvendelse. Det er en helt udokumenteret påstand.

Ad 3. Udtalelse fra uafhængige rådgivere

GS vil ikke acceptere at [klagerens rådgiver 2] jf. bilag 7 og Teknologisk Institut jf. bilag 9 spørgsmål 1 begge angiver succeskriteriet for en succesfuld skimmelsanering som værende < 10 kolonier på aftryksplader og Mycometer værdi ≤ 25 .

GS støtter sig udelukkende til deres egen 'leverandør/rådgiver' DMR, der har en betydelig egen interesse i sagen, idet skimmelsaneringen er foretaget efter deres anvisninger og de er samarbejdspartner med GS.

Ad 3.2. Teknologisk institut – [rapport 1] – Indhentet af GS

GS anfører, at der ikke er enighed om vurderingskriteriet. GS har ikke fremlagt et vurderingskriterie og det var netop derfor relevant at få Teknologisk Institut til at belyse hvad vurderingskriteriet bør være. Teknologisk Institut har klart efterfølgende jf. bilag 9 anført, at succeskriteriet for en succesfuld skimmelsanering som værende Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader.

GS's påstand om at Teknologisk Institut har accepteret rengøringen på baggrund af de foretagne prøver er således ikke korrekt, idet grundlagt for deres vurdering har været påvirket DMR's fejloplysninger. Teknologisk Institut anfører både dette i deres rapport jf. bilag 8 og 9, hvor det klart anføres at succeskriteriet for en succesfuld skimmelsanering er Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader.

Ad 3.2.1 DMR's fejloplysning om at der er tale prøver udtaget i støvfase i indeklimaet

På trods af DMR's afvisning er det en helt faktuel og afgørende fejl, når de anfører at deres kvalitetskontrol at prøverne er udtaget 'i støvfase i indeklimaet'.

Teknologisk Instituts fortolkning ses af den af GS indhentede rapport spørgsmål 8 jf. bilag 8, hvor Teknologisk Institut anfører 'med mindre MMS (læs Mycometer) værdierne over 25 er påvist på overflader, som er blevet afrenset for skimmelsvampevækst, og derfor ikke kan antages at være

forårsaget af støvophobninger. Hvis overfladerne derimod er afrenset for skimmelsvampevækst, kan der stilles krav om at MMS værdi på maksimalt 25.'

Teknologisk Institut har jf. deres eget udsagn, kun forholdt sig direkte til de anførte prøveresultater og ikke baggrunden for prøvernes udtagelse.

GS burde få dette bekræftet af Teknologisk Institut frem for hos deres egen 'leverandør/rådgiver' DMR, der i sagen natur ikke med nogen relevans kan forholde sig til andres fortolkning af deres rapporter.

Ad 3.2.2 Bemærkninger til de af Gjensidige stillede spørgsmål

Vi kan ikke nærmere forholde os til GS og DMR's opfattelse, der henvises til nedenstående afsnit Ad 3.4 DMR's dobbeltrolle.

Ad 3.3.1 Bemærkninger til de af os stillede spørgsmål

Det fastholdes, at det fremlagte materiale kan anvendes og at Teknologisk Institut netop jf. bilag 9 spørgsmål 1 forholder sig hvad der kan forventes efter en succesfuld skimmelsanering af indbo generelt og i særdeleshed i forhold til de relevante vejledninger.

Teknologisk Institut svarer: '*I SBI Anvisning 274, side 73 (nederst) står at 'en tilfredsstillende afrensning og rengøring skal vise et lavt CFU af bygningsrelaterede skimmelsvampe arter'. Et lavt CFU vil være < 10 kolonier på en aftryksplade.'*

Ad 3.4 DMR's dobbeltrolle

I det af GS fremlagte fra SBI-anvisning 205 henvises der netop til den ansvarlige rådgiver. Det er vores vurdering, at DMR i denne situation ikke kan betegnes som en ansvarlig og uvildig rådgiver. DMR er derimod en leverandør til GS, der tilmed har en betydelig egen interesse i sagens udfald i forhold til ansvaret for en utilstrækkelig udført skimmelsanering. Der kan til støtte herfor blot henvises til tidligere medie omtale af relationen mellem GS og DMR, eksempelvis i DR kontant (2018). Det er stærkt tvivlsomt om DMR på baggrund af de omfattende og formentlig betydelig økonomiske relationer med GS kan betegnes som uvildige. DMR bør ses som part i sagen på lige fod med GS og ikke en uvildig rådgiver. Prøvetagning og vurdering bør netop foretages af en uvildig part, både i forhold til GS og os som forsikringstagere.

Yderligere bemærkninger

Udtalelse fra [professor] og medforfatter til SBI-anvisning 274

Vi har pr. 30. juli 2021 rettet henvendelse til [professor] og en af medforfatterne til SBI-anvisning 274. Vi har fremlagt og drøftet DMR's kvalitetskontrolrapport (bilag 2) og forholdet omkring anvendelse af SBI 274 på indbo-/løsregenstande. Som det fremgår af e-mail fra [professoren], jf. bilag 12 er hans umildbare konstatering at: '*Det er jo under alle omstændigheder overraskende at finde skimmelrester, der kan vokse på V8 (læs aftryksplader) efter en grundig afrensning for skimmel. [Professorens] vurdering er på baggrund heraf: '... at der er brug for endnu en afrensning.'*

[Professoren] konstaterer endvidere: 'Men særligt fundet af *Trichoderma Viride* indikerer at skimmelsvampevæksten er foregået på kraftigt opfugtede overflader som forekommer i forbindelse med vandskade eller lignende.' På baggrund heraf kan det konkluderes, at der har været et gunstigt vækstmiljø for skimmelsvampevæksten og skimmelsvampesporerne på indbo-/løsøregenstandene.

Manglende optælling af skimmeltyper i DMR's kvalitetskontrolrapport

I tilknytning til de af DMR konstaterede CFU værdier ved kvalitetskontrollen, bemærkes det, at der for 2 af prøverne, hvor der konstateres CFU værdier >10 - stikprøve (P4) og (P6) er tale om et uidentificeret antal skimmelsvampe spore af arterne *Rhizopus* sp. (P4) og *Mycelia sterilia* (P6). Det kan dermed konkluderes, at det faktiske antal skimmelsvampesporer reelt er højere end det tidligere oplyste, hvilket kun er endnu et argument for hvorfor skimmelsaneringen ikke kan anses som succesfuld.

Definition af en succesfuld skimmelsanering

I vores indbringelse for ankenævnet og ovenstående er det klar defineret, med støtte i SBI-anvisninger, uvildige rådgivere, eksempler på kontrolrapporter og ankenævnspraksis, at en succesfuld skimmelsanering indebærer at der efterfølgende kun måles begrænset forekomst af spiredygtige skimmelsvampe (< 10 kolonier på en aftryksplade) eller kategori A (Mycometer værdi ≤ 25) på de rengjorte effekter.

Vi har efterfølgende konstateret, at ovenstående også er understøttet af ankenævnsafgørelse 87.959. I denne afgørelse har en uafhængig rådgiver i sin rapport om en skimmelskade på indbo har anført: 'At indbo rengøres ved aftørring med fugtig klud, støvsuges, hvor støvsuger en monteret med hepafilter, eller maskinvaskes i det omfang det er muligt. Udfaldskravet er max. 10 kolonier på en aftryksprøve.'

Vi kan således konstatere, at uvildige rådgivere ved skader på indbo-/løsøregenstande som led i udarbejdelsen af en skimmelrapport med anbefalinger til udbedringen, definerer udfaldskravet ved den efterfølgende kvalitetskontrol. Det definerede udfaldskrav i ankenævnsafgørelse 87.959 er helt i overensstemmelse med alle de ovenfor anførte henvisninger og vores påstand herom.

Sammenfatning

GS påstand om at vejledningerne og relevante SBI anvisninger ikke kan finde anvendelse er ikke understøttet af de uafhængige rådgivere eller deres egen leverandør/rådgiver.

GS har hverken i deres forsikringsbetingelser eller forud for skimmelsaneringen oplyst, at de ville anvende et særligt kvalitetskrav til skimmelsaneringen, hvorfor det utvivlsomt må være gældende branche normer mv., der finder anvendelse. Teknologisk Institut har flere gange jf. bilag 8 og 9 anført, at der ved en succesfuld skimmelsanering kan forventes Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader. Forsikringsankenævnets praksis på området viser at Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader ligeledes anvendes som godkendelses kriterium for en succesfuld skimmelsanering.

GS har på ingen måde fremlagt dokumentation eller praksis, der viser at ovenstående ikke er gældende ret.

Henset hertil kan den udførte skimmelsanering ikke godkendes og der skal derfor foretages en fornyet skimmelsanering.

Vi er med en skimmelsanering der ikke opfylder gængse normer for saneringen ikke stillet som hvad der er sædvanligt og forventeligt ved en skade som den pågældende.

Påstandene fastholdes."

Selskabet har i brev af 27/8 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Ad – Sagens fakta

Uanset om [klagerens rådgiver 1] har været egentlig rådgiver eller ej, må vi lægge til grund, at der er udarbejdet en rapport eller et notat i forbindelse med prøvetagningen.

Prøvetagninger af denne karakter vil være ledsaget af nærmere oplysninger om prøvetagningen, metodebeskrivelse, dokumentation etc. Vores antagelse bestyrkes i øvrigt af det faktum, at det fremlagte analyseresultat er littereret med bilag 1 og fotodokumentationen er littereret med bilag 4 (fremlagt som bilag 3).

Trods det ikke er aktuelt for nærværende sag, skal vi anføre, at vi har noteret, at Klager under sagen har opholdt sig i [udlandet], og i den forbindelse har anført, at det ikke har været muligt med fysisk fremmøde af hensyn til Covid restriktioner. Vi har ikke delt Klagers opfattelse.

Ad Retskilder og vejledninger mv.

Vi må blot anføre, at det er naturligt at anvende de nævnte SBi anvisninger, som baggrundslitteratur ved forhold omkring skimmel, da disse er 'eneste af sin art'. Det ændrer dog ikke på det faktum, at de nævnte SBi anvisninger omhandler bygninger og ikke løsøre-/indbogenstande.

Rådgiver 1 foretager heller ikke direkte henvisninger hverken i bilag 1 eller 2. Rådgiver 1 nævner alene anvisningerne i deres svar af 9. juli 2021 (bilag D), da Klager i sine klageskrifter henviser til SBi anvisningerne. Tilsvarende er også gældende for bilag 8 og 9.

Uanset at SBi anvisning 274 ganske sporadisk nævner rengøring af løsøre, angiver anvisningen (som er en vejledning) ikke specifikke kriterier for succesfuld skimmelsanering af indbo, jf. Rådgiver 2 svar på spørgsmål 4 i bilag 9.

For så vidt angår bilag 12 må vi først bemærke, at udtalelsen fra [professoren] fremkommer på baggrund af telefonsamtale med Klager. Indholdet af denne samtale er ikke belyst. Hertil kommer, at [professoren] i indledning i mailen 'Det er jo under alle omstændigheder overraskende at finde ...' synes, at henvise en fælles indforståelse fra den forudgående samtale.

Under alle omstændigheder må vi konstatere, at [professorens] vurdering i bilag 12 om en omgørelse af afrensninger ikke tager afsæt i forsikringens dækningsomfang, ligesom vi må henvise til Rådgiver 1 kommentarer til det anførte:

'Vi udleder dog, at det tilsyneladende er [professorens] opfattelse at >10 CFU på en dyrkningsprøve efter en rengøring er højt. I så fald er [professorens] opfattelse i strid med ordlyden i SBi-anvisning 274 (der dog, som bekendt, er netop dette - en anvisning - og ikke et regelsæt): 'Ved en

tilfredsstillende afrensning og rengøring skal resultatet vise et lavt CFU af bygningsrelaterede skimmelsvampearter'. Dette er, som tidligere beskrevet, tilfældet i denne sag.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at DMR er helt enig med [professoren] i, at 'fundet af Trichoderma viride indikerer at skimmelsvampevæksten er foregået på kraftigt opfugtede overflader som forekommer i forbindelse med vandskade eller lignende' - dette er der ingen tvivl om. Det betyder dog ikke, at der - som jeres forsikringstager herefter konkluderer - nødvendigvis har været 'et gunstigt vækstmiljø for skimmelsvampevæksten og skimmelsvampesporerne på indbo-/løsørestandene'. Der har, efter DMR's opfattelse, været tale om støvforekomster/sporeaflejringer - og ikke skimmelvækst på det omhandlede indbo'

Rådgiver 1 bemærkninger til Klagers kommentarer til høringssvar 1 og bilag 12 vedlægges som bilag E.

Ad Kvalitetskriteriet for rengøringen

Vi henviser i det hele til vores besvarelse i høringssvar 1, og skal igen fremhæve, at kvalitetskriteriet fremgår af bilag 2.

Det er gængs praksis i forsikringsbranchen, at uanset om vi taler skimmelsanering af bygning eller rengøring af løsøre, at rengøringen har til hensigt at bringe skimmelniveauet tilbage til et sædvanligt og forventeligt (baggrunds-)niveau, der som udgangspunkt svarer til de forventede forhold forud for skaden. Dette stemmer overens med selskabets dækningsforpligtigelse, jf. også Forsikringsaftalelovens § 39.

Klager henviser til Rådgiver 2 formulering af en succesfuld skimmelsanering i bilag 9, spørgsmål 1.

Først skal vi understrege, at bilag 9 dækker over Klagers egne spørgsmål til Rådgiver 2.

Dernæst skal vi henlede opmærksomheden på, at Klager stiller et ikke alene generelt, men også et hypotetisk spørgsmål, som er formuleret med '*Bør der efter en succesfuld skimmel ... være muligt udelukkende at opnå Mycometer værdier på under 25 og antal kolonier målt på en aftryksplade under 10 i en stikprøve*'.

Som nævnt i høringssvar 1, så er der ingen retskilder eller teknisk fælleseje, som angiver retningslinjer succeskriterier for rengøring af indbogenstanden, hvorfor svaret naturligvis alene kan bero på Rådgiver 2 egen 'frie' fortolkning.

Klager anmoder ikke om en vurdering af en succesfuld skimmelrengøring i forsikringstekniske forstand, som er det, der reelt er omdrejningspunktet i denne sag.

Vi fastholder, som anført i høringssvar 1 af 19. juli 2021, side 3 og 7, at et lavt CFU ikke er defineret i SBI anvisning 274, som i øvrigt alene er en vejledning.

At Rådgiver 2 evt. af egen drift ind fortolker hvad der forstås ved et lavt CFU kan ikke føre til anden slutning, og under alle omstændigheder ikke forpligtige Hjemforsikringen.

Ad stikprøver

For så vist angår Klagers betragtninger om spørgsmål og svar til/fra Rådgiver 2 i bilag 9, beror som nævnt alene på Klagers egne spørgsmål, som ikke er stillet i en forsikringsmæssig kontekst og i hvert fald ikke med udgangspunkt i Hjemforsikringens dækning.

Som anført af Klager er Lego i P6 ikke kasseret på grund af prøveresultatet, men fordi afvaskningen er sket ved for høj temperatur.

Vi kommenterer gerne på prøveresultatet i P6, det er blot et faktum, at de konstaterede skimmeltyper overvejende er uden relation til skaden/bygningen, jf. også svar fra Rådgiver 1 i bilag E. Prøveresultatet i P6 er fuldstændig uproblematisk.

For SBI anvisning 274 og CFU-værdier henviser vi til vores tidligere bemærkninger.

Ad Mycometer tests

Vi er ikke bekendt med, at Rådgiver 2 skulle have anbefalet udførelse af Mycometer test i forbindelse med løssøre-/indbogenstande. Vi er i givet fald forundret over dette.

Vi er fuldstændig enige med Klagers citat af Rådgiver 2 svar på spørgsmål 6 i bilag 8, vi må dog afvise Klagers fortolkning af svaret.

Rådgiver 2 betoner netop i deres svar, at Mycometer test anvendes til *skimmel svampevækst (biomasse)*, altså egentlig den egentlig svampevækst som er på bygningsdele, og hvor de her i sagen nævnte SBI anvisninger nøje anbefaler retningslinjer.

Løssøre-/indbogenstande vil som altovervejende hovedregel alene være inficeret med spore og ikke egentlig svampevækst (biomasse), som det også fremgår af Rådgiver 2 svar.

Er der løssøre-/indbogenstande, som er inficeret med skimmelvækst (biomasse) bliver disse kasseret, som det også er sket for dele af Klagers indbo.

Vi bemærker desuden at der er forskel på skimmelrengøring af løssøre-/indbogenstande og egentlig skimmelsanering af inficerede bygningsdele, hvor der også anvendes andre og langt kraftigere saneringsmidler.

Vi fastholder i det hele, at Mycometer test ikke kan anvendes for indbogenstande og det er også i denne kontekst som svar fra Rådgiver 2 i bilag 8 og 9 skal læses og forstås.

Det bemærkes i øvrigt, at Rådgiver 2 netop i deres svar på spørgsmål 3 i bilag 9 angiver, at de for deres vurderinger ikke er oplyst om succesniveauet i den konkrete sag. Rådgiver 2 burde være orienteret om, at der var tale om en forsikringssag.

Ad 2 – dækning af afholdte meromkostninger til rådgiver ...

Blot for god ordens skyld skal vi anføre, at dersom Klager, mod forventning, skulle opnå medhold i sin klage, er det praksis at meddele dækning til Klagers rådgivningsomkostninger, som reelt har belyst eller bidraget til sagens oplysning. I lyset heraf henviser vi til det allerede anførte.

For så vidt angår Klagers eget tidsforbrug, er det ikke praksis at godtgøre dette, hvorfor vi i det hele må afvise dette.

Ad 1. Ankenævnsafgørelser

Som tidligere nævnt er vi ikke bekendt med tidligere praksis som er sammenlignelig med aktuelle.

Ad 2. Sædvanlig praksis ud fra offentlige tilgængelige kontrolrapporter

Vi henviser til vores svar i høringssvar 1, men skal igen præcisere, at kvalitetskrav for skimmelsanering af bygningsdele ikke er sammenlignelig med skimmelrengøring af løsøre-/indbogenstanden bl.a. allerede fordi der ikke er tale om en identisk problemstilling. Bygningsdelen vil være inficeret med egentlig skimmelvækst (faktisk biomasse), hvorimod løsøre-/indbogenstande alene vil være 'inficeret' med skimmespore. Hertil kommer, at vækstbetingelser som udgangspunkt ikke vil være til stede ved løsøre-/indbogenstande.

Endelig skal vi anføre, at det at [klagerens rådgiver 2] tolker resultatet af Rådgiver 1 kvalitetssikring som 'overskridelse' af SBI anvisning 274, ikke kan føre til andet resultat, jf. vores tidligere bemærkninger.

Vi skal blot igen præcisere, at som forsikringsgiver alene er forpligtet i overensstemmelse med forsikringsaftalen med Klager.

Ad 3. Udtalelse fra uafhængige rådgivere

Vi henviser til det allerede anførte.

Ad 3.2. Teknologisk Institut – [Rapport 1] – Indhentet af GS

Som det fremgår af både høringssvar 1 og nærværende høringssvar 2 deler vi ikke Klagers tilgang og vurderinger.

Ad 3.2.1 DMR's fejloplysninger om at der er tale prøver udtaget i støvfase i indeklimaet

Vi henviser til svar i høringssvar 1.

Vi skal igen anføre, at Mycometer test ikke er egnet til løsøre-/indbogenstande, ligesom Mycometer testen og dyrkningsprøver ikke er sammenlignelige.

Ad 3.2.2 Bemærkninger til de af Gjensidige stillede spørgsmål

Ingen bemærkninger

Ad 3.3.1 Bemærkninger til de af os stillede spørgsmål

Vi henviser til vores tidligere bemærkninger

Ad 3.4 DMR's dobbelt rolle

Bemærkningerne er udtryk for Klagers egen holdning og synspunkter, som vi ikke deler.

Yderligere oplysninger

Udtalelsen fra [professoren]

Vi henviser til vores besvarelse under Ad Retskilder og vejledninger mv., side 2.

Manglende optælling af skimmeltyper i DMR's kvalitetskontrolrapport

Vi henviser til Rådgiver 1 bemærkning i bilag E:

'Som det fremgår af laboratoriebilaget i vores rapport, optælles skimmelsvampetyperne 'Hvor det er muligt og relevant'. Laboratoriet har ikke fundet det relevant at optælle *Rhizopus* eller sterilt mycelie, da det er helt irrelevant for vurderingen (sterilt mycelie og *Rhizopus* er ikke bygningsrelateret, men en hel almindelig del af vores omgivelser)'

Klagers betragtninger afvises hermed.

Definition af en succesfuld skimmelsanering

I AK 87959 tager nævnet stilling til om skimmelafræsning af indbogenstanden som følge af bygningsskade er omfattet af indbodækning.

Kendelsen er derfor ikke sammenlignelig med nærværende, som drejer sig om selve skimmelrengøringen. Ankenævnet tager heller ikke stilling til kvalitetskrav til skimmelrengøringen.

Sammenfatning

Vi er alene forpligtet i overensstemmelse med den forsikringsaftale, som er indgået med Klager. Vi er herefter forpligtet til at dække Klagers tab som følge af dækningsberettigende skader.

Med andre ord skal vi som forsikringsselskab bringe forholdene tilbage til den stand/det niveau, som var tilstedet på tidspunktet umiddelbart forud for skaden.

Forholdene umiddelbart inden skaden indtraf er ikke kendt, men ved konkret at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et erfaringsmæssigt sædvanligt og forventeligt niveau, har vi opfyldt vores dækningsforpligtigelse i henhold til forsikringsaftalen.

Vi skal for god ordens skyld påpege, at langt den overvejende del af de skimmelarter, som er konstateret i dyrkningsprøverne (bilag 2), er skimmelarter, som naturligt forekommer og er en vigtig del af vores miljø både inde og ude. Arterne optræder derfor også naturligt og almindeligt i privat hjem.

Vi må derfor også lægge til grund, at flere af disse arter var tilstede allerede forud for skaden. Som Rådgiver 1 konkluderer efter skimmelafræsningen i bilag D, er skimmelsvampeforekomsten i dyrkningsprøverne helt og aldeles uproblematisk.

Endelig må vi fastholder, at der ikke er en forsikringsretlig branchenorm for skimmelniveau efter skimmelrengøring af løvsø-/indbogenstanden. Uanset dette, må fastholde, at vi med kvalitetskravet i denne sag, har opfyldt dækningsforpligtigelsen.

Klager har ikke med henvisninger eller tolkninger i klageskriftet dokumenteret eller godtgjort, at have en krav, som går videre end den rengøring, som allerede er foretaget."

Klageren har i brev af 20/9 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Ad - almindeligt anerkendt praksis Retskilder og vejledninger mv.

Det fastholdes, at anførte vejledninger anvendes direkte og analogt, da de netop omhandler samme problemstillinger for indbo-/løvsøregenstande som for bygninger. Alle rådgivere i sagen henviser desuden til disse vejledninger, dette gælder eksempelvis Teknologisk Institut (Bilag 9), [klagerens rådgiver 2] (Bilag 7) og [professoren] (bilag 12).

GS oplyser, at 'Rådgiver 1 (læs DMR) nævner alene anvisningerne i deres svar af 9. juli 2021 (bilag D)'. Dette er som anført i vores skrivelse af 19. juli 2021 faktisk forkert, idet DMR allerede i deres rapport om skaden (bilag 1) dateret 19. august 2020 og efterfølgende i deres kvalitetskontrol rapport (Bilag 2) dateret 21. oktober 2020, henviser til de anførte vejledninger under afsnittet 'Referencer og baggrundslitteratur'.

Udtalelse fra [professoren]

Det fremgår tydeligt af bilag 12, at DMR's rapport om kvalitetssikring af den udførte skimmelrensning (sagens bilag 2) fremsendes og det er denne [professoren] udtaler sig om. [Professorens] indledning af mailen med '*Det er jo under alle omstændigheder overraskende at finde skimmelrester, der kan vokse på V8 efter en grundig afrensning for skimmel*' skal naturligvis ses i sammenhæng med det spørgsmål vi stiller i mail jf. bilag 12: '*Spørgsmålet er om vi bør acceptere den udførte skimmelrensning som værende tilfredsstillende på baggrund af den udførte stikprøve.*'

[Professorens] vurdering tager naturligt udgangspunkt i DMR's anbefaling om, at der skal foretages en grundig rengøring af et professionelt skadesservice firma jf. DMR's rapport (bilag 1).

DMR's vurdering bør som tidligere anført i skrivelse af 19. juli 2021 ses som et partsindlæg fra Gjensidige i sagen grundet deres egen interesse i godkendelsen af rengøring. At DMR fortolker SBI anvisningen anderledes end [professoren], der er en af forfatterne til anvisningen fremkommer mildest talt mærkværdigt, og siger nok mere om DMR's kompetencer og rolle som såkaldt rådgiver for GS end noget andet. Der er ingen andre rådgivere i denne sag end DMR, der konkluderer, at der er foretaget en tilfredsstillende rengøring.

Kvalitetskriteriet for rengøringen

Det fastholdes, at hverken DMR eller GS fastlægger ikke et specifikt succeskriterium for den anbefalede skimmelsanering ved besigtigelse af skaden, hvorfor succeskriteriet må være sædvanlig anerkendt praksis, ifølge relevante vejledninger mv. og ankenævnspraksis mv.

Det er i sagens natur ikke muligt at afgøre hvad de forventede forhold udgjorde forud for skaden, idet der ikke er foretaget en måling inden skaden. Det kan dog klart konstateres, at GS's leverandør/rådgiver DMR anbefaler (jf. bilag 1) at der foretages en grundig rengøring af et professionelt skadeservicefirma for at udbedre den konstaterede skade. Det er også klart fastlagt, at der efter en grundig rengøring kun bør måles en lav forekomst af spiredygtige skimmelsvampe (CFU < 10) eller kategori A (Mycometer værdi ≤ 25) på de rengjorte effekter.

Ovenstående succeskriterier er nu gentagende gange dokumenteret af os, både forud for og ved indbringelsen af sagen, skrivelser fra sagens rådgivere og den fremlagte praksis fra ankenævnet. Der henvises til de i sagen fremlagte bilag 4-13.

Vi har endvidere efterfølgende forespurgt direkte hos Mycometer om deres test kan anvendes i forbindelse med rengøring af indbo og i forhold til godkendelseskriteriet. De oplyser helt klart jf. bilag 14: 'Har man et kategori B svar med Mycometer testen, betyder det at rengøringen ikke kan godkendes'. Idet 3 af de udtagende Mycometer test (30 %) udviser kategori B værdier, kan der ikke være nogen som helst tvivl om at rengøringen ikke kan godkendes.

GS har fortsat ikke fremlagt nogen form for dokumentation for deres afvisning udover henvisningen til DMR's vurdering.

Stikprøver

Det er glædeligt at konstatere, at GS nu er enige i, at prøvesvaret fra P6 er ligeså relevant som de øvrige stikprøver. Det kan dermed konstateres, at vi er enige om at der i 38 % af de udtagende stikprøver er mere end en begrænset forekomst af spiredygtige skimmelsvampe svarende til et CFU > 10.

Det kan således endnu engang under henvisning til TI ved besvarelse af vores spørgsmål 1 og 4, jf. bilag 9 klart har anført, at der bør forventes et lavt CFU (<10), begrænset forekomst af spiredygtige skimmelsvampe efter en succesfuld skimmelsanering jf. SBI anvisning 274: *'Efter en succesfuld afrensning af en overflade bør en aftryksplade vise et lavt CFU (< 10) af de bygningsrelaterede skimmelsvampe, der er renoveret for ...'*

Det kan klart forventes, at der kun måles lav (<10) forekomster af spiredygtige skimmelsvampe, når DMR anbefaler at *'Lejligheden tømmes for alt indbo. Indboet flyttes til en lokation, hvor der kan ske grundig rengøring heraf'*. Måles der mere end lav forekomster af spiredygtige skimmelsvampe viser det, at der ikke er foretaget en grundig rengøring som anbefalet af DMR.

DMR's fejloplysning om at der er tale prøver udtaget i støvfase i indeklimaet

GS anfører, at *'Rådgiver 2 (læs TI) burde være orienteret om, at der var tale om en forsikrings sag.'* Dette synes som sådan ikke relevant, men det er naturligvis relevant at der er tale om kvalitetskontrol af en udført skimmelsanering eller måling i støvfase i indeklimaet. De af GS til TI anførte spørgsmål burde klart henvise til, at formålet er at vurdere om den udførte skimmelsanering kan anses som værende succesfuld eller ej.

DMR konstatere nu i deres skrivelse af 26. august 2021 (Bilag E) at *'Som tidligere nævnt skal en rapport naturligvis vurderes i sin helhed, hvilket vi forstår ikke er tilfældet'*. Der henvises heri til den af GS ensidigt indhentede rapport fra TI (sagens bilag 8), hvor vi netop tidligere har anført, at de konklusioner rapporten bringer, ikke er i korrekt idet TI har foretaget vurderingen ud fra DMR's fejloplysning om at der er tale om prøver udtaget i støvfase i indeklimaet og ikke kvalitetskontrol af en skimmelsanering. Der henvises derfor endnu engang til spørgsmål 8 (bilag 8), hvor TI helt klart anfører *'Hvis overfladerne derimod er afrenset for skimmelsvampevækst, kan der stilles krav om at MMS værdi på maksimalt 25.'*

Med baggrund i ovenstående kan det klart konstateres, at også TI ikke godkender den udførte skimmelsanering.

Mycometer tests

GS bemærker, at *'Rådgiver 2 (læs TI) netop i deres svar på spørgsmål 3 i bilag 9 angiver, at de for deres vurderinger ikke er oplyst om succesniveauet i den konkrete sag.'* Dette er naturligvis korrekt, idet hverken DMR eller GS har fastlagt et specifikt succeskriterium for den anbefalede skimmelsanering ved besigtigelse af skaden, hvorfor vi ikke kan oplyse et specifikt succeskriterium til TI. Som følge af, at der ikke er fastlagt et specifikt succeskriterium må det være sædvanlig anerkendt praksis, ifølge relevante vejledninger mv. og ankenævnspraksis mv.

Det er også klart fastlagt, at der efter en grundig rengøring kun bør måles en lav forekomst af spiredygtige skimmelsvampe (CFU < 10) eller kategori A (Mycometer værdi ≤ 25) på de rengjorte effekter. Dette niveau kan og burde naturligvis være oplyst af GS til TI forud for deres besvarelse af de stillende spørgsmål.

Det fastholdes, at Mycometer test kan anvendes i sagen, jf. vores bemærkninger i skrivelse af 19. juli 2021. Herudover henvises der til skrivelsen fra Mycometer (bilag 14), hvor vi netop har forespurgt om hvorvidt Mycometer test kan anvendes til indbo, hvilket bekræftes og med bemærkning om at kategori B prøver (Mycometer værdi > 25) ikke kan accepteres efter succesfuld skimmelrengøring.

Ad 2. dækning af afholdte meromkostninger til rådgiver, transport og opbevaring samt tidsforbrug i forbindelse med tilbagelevering

Vi forbeholder os enhver retsstilling i denne forbindelse.

Ad 1. Ankenævnsafgørelser

Det fastholdes, at de fremlagte ankenævnsafgørelser er relevante for denne sag i forhold til vurdering af skimmelsanering af indbo.

Ad 2. Sædvanlig praksis ud fra offentlig tilgængelig kontrol rapporter

Vi fastholder, at den af GS/DMR fastlagte skimmelsanering ikke kan anses som succesfuld og at GS dermed ikke har overholdt deres forpligtigelser i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne. Der er klart konstateret skimmelvækst på indbo i lejligheden.

Definition af en succesfuld skimmelsanering

AK 87959 er efter vores opfattelse fuldt ud relevant. Der er netop også i vores sag tale om en bygningsskade og heraf afledt skimmelsanering af indbogenstande.

Sammenfatning

Når der i en sag som denne har været foretaget en grundig skimmelsanering, skal der efterfølgende på visuelle rene overflader kunne måles en lav forekomst af spiredygtige skimmelsvampe (CFU < 10) eller kategori A (Mycometer værdi ≤ 25) på de rengjorte effekter. Dette er helt klart ikke tilfældet efter den udførte skimmelsanering.

GS påstand om at vejledninger og relevante SBI anvisninger ikke kan finde anvendelse er ikke understøttet af de uafhængige rådgivere eller DMR.

GS har hverken i deres forsikringsbetingelser eller forud for skimmelsaneringen oplyst, at de ville anvende et særligt kvalitetskrav til skimmelsaneringen, hvorfor det utvivlsomt må være gældende branche normer mv., der finder anvendelse. TI har flere gange jf. bilag 8 og 9 anført, at der ved en succesfuld skimmelsanering kan forventes Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader. Forsikringsankenævnets praksis på området viser at Mycometer værdi ≤ 25 og < 10 kolonier på aftryksplader ligeledes anvendes som godkendelses kriterium for en succesfuld skimmelsanering.

GS har på ingen måde fremlagt dokumentation eller praksis, der viser at ovenstående ikke er gældende ret.

Henset hertil kan den udførte skimmelsanering ikke godkendes og der skal derfor foretages en fornyet skimmelsanering.

GS har givet dækningstilsagn og deres rådgiver DMR har anbefalet grundig rengøring af vores indbo. GS har med en skimmelsanering, der ikke opfylder gængse normer for en sanering opfyldt anbefalingen fra DMR og vi er dermed ikke stillet som hvad der er sædvanligt og forventeligt ved en skade som den pågældende.

Påstandene fastholdes."

Selskabet har i brev af 29/10 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Ad 1. Den udførte skimmelsanering ikke kan anvendes som en succesfuld skimmelsanering efter almindelig anerkendt praksis

Retskilder og vejledninger mv.

Vi henviser til det allerede anførte i høringssvar 1 og 2, idet vi igen skal understrege, at der ikke er retskilder eller vejledninger, som indeholder en direkte og nærmere regulering for skimmelrengøring af løsøre/indbøgenstande.

Problemstillingen for bygninger og løsøre er på ingen måde identisk og vejledninger for skimmelsanering af bygninger kan ikke anvendes analogt for løsøre/indbo, jf. vores tidligere indlæg og som understøttes af Rådgiver 1 og 2.

Vi noterer os, at Klagers henvisning til bilag 9, 7 og 12 alle angår udtalelser på Klagers henvendelse og spørgsmål, som netop tager udgangspunkt i SBi-anvisninger om bygninger og ikke løsøre/indbo, som denne sag handler om.

Vi er ikke bekendt med Klagers opdrag til [klagerens rådgiver 2]. Vi kan dog konstatere, at [klagerens rådgiver 2] ikke er anmodet om en vurdering i forsikringsmæssig kontekst, som er det centrale i denne sag. Ligesom vi kan konstatere, at [klagerens rådgiver 2] i selve besvarelsen tilsyneladende har en tilgang, som ikke svarer til sagens øvrige rådgivere.

Vi må endvidere fastholde, at Rådgiver 1 ikke foretager en vurdering af sagens forhold eller for den sags skyld anerkender, at dette kan ske med udgangspunkt i SBi-anvisninger for bygningen.

Ad udtalelse fra [professoren] ...

Vi henviser til det allerede anførte i høringssvar 2 side 2.

Det bemærkes, at vi ikke kan udledes af bilag 12, at bilag 2 og slet ikke bilag 1 ikke har været fremlagt med henvendelsen. Ligesom vi må lægge til grund, at [professoren] ikke er bekendt med sagens øvrige bilag og undersøgelser.

Vi kan i det hele ikke tiltræde Klagers synspunkter om rådgivere under dette punkt. Vi skal blot bemærke, at Rådgiver 2, som er bekendt med sagens oplysninger tiltræder Rådgiver 1 vurdering af den udførte kvalitetssikring (bilag 2) i deres vurdering (bilag 8).

Kvalitetskriteriet for rengøringen

Vi henviser til vores tidligere bemærkninger hvor vi dokumenterer/godtgøre, at der (heller) ikke er en forsikringsteknisk branchenorm for resultat for skimmelrengøring af løsøre/indbo. Vi skal som forsikringsselskab opfylde vores dækningsforpligtigelse i henhold til forsikringsaftalen, hvilket konkret er sket og som nærmere anført i høringsvar 2.

Klager fremlægger mailhenvendelse og svar til og fra Mycometer A/S (bilag 14). Klager oplyser ikke nærmere om baggrunden for henvendelsen eller evt. forudgående telefonisk kontakt. Under alle omstændigheder er vi efterladt med det indtryk, at der har været kontakt mellem parterne i hvert fald mellem de to fremlagte mails, da Mycometer A/S svar fremstår bemærkelsesværdigt uformelt. Ligesom det er vores opfattelse, at Mycometer A/S ikke svarer på Klagers spørgsmål i klagers mail, da det ikke angives om Mycometer A/S faktisk er af den opfattelse af mycometertest kan anvendes til indbo og begrundelsen herfor. Møbler/indbo end ikke er nævnt i svarmailen.

Det er i øvrigt vores opfattelse, at hvis en forskningsvirksomhed teoretisk skulle svare på spørgsmål om mulig biomasse på møbler (som her sofa og skab), må møbelmaterialet og testområdet være centrale oplysninger, dette er end ikke nævnt i Klagers mail.

De fremlagte mails er for upræcise og overordnet, og kan derfor ikke i sig selv danne grundlag for konklusion i nærværende sag.

Vi bemærker i øvrigt igen, at det er en generel opfattelse blandt branchens rådgivere, at Mycometer test ikke kan anvendes for løsøre/indbo, som også er klagers egen [klagerens rådgiver 2's] opfattelse, jf. bilag 7, side 2, 2. sidste afsnit.

Ad Stikprøver

Vi er ikke enig i Klagers antagelse om vurderingsgrundlaget skal tage afsæt i SBI-anvisninger. Ligesom vi også må fastholde, at såvel Rådgiver 1 og 2 gentagende gange anfører, at SBI-anvisninger ikke kan danne grundlag for vurdering for løsøre/indbogenstande.

For prøveresultatet i P6 skal vi igen understrege, at de konstaterede skimmelterper i overvejende grad er uden relation til den faktiske skade, og altså ikke bygningsrelateret.

Ad DMR's fejloplysninger ...

Vi fastholder vores synspunkter som anført tidligere, herunder enighed mellem Rådgiver 1 og 2, idet vi henviser til at Klagers spørgsmål til Rådgiver 2 tager udgangspunkt i SBI-anvisninger for skimmelsanerung af bygninger og ikke skimmelrengøring af løsøre/indbogenstande.

Ad Mycometer test

Vi henviser til det tidligere anførte om anvendelsen af mycometertest i relation til test af indbogenstande.

Vi fastholder ligeledes, at ved at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau, jf. gængs praksis er udtryk for en succesfuld afrensning. Analyser efter den udførte rengøring viser at mængden af skimmel er nedbragt til et beskedent og uproblematisk niveau. Dækningsforpligtigelsen her hermed opfyldt.

Ad 2 – dækning af afholdte meromkostninger ...

Ad 1 Ankenævnsafgørelser

Ad 2 sædvanlig praksis ud fra offentlige ...

Ad Definition af en succesfuld skimmelsanering

Vi henviser til det allerede anførte for de tre nævnte punkter.

Ad Sammenfatning

Vi kan fortsat ikke tiltræde Klagers opfattelse og udlægning af hvad der må betragtes som gængs norm for skimmelrengøring af løsøre/indbo.

Derimod fastholder vi i det hele vores betragtninger og henviser til vores sammenfatning bl.a. i høringsvar 2."

I brev af 1/11 2021 er klageren kommet med yderligere bemærkninger til sagen, som er forelagt for nævnet.

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget eksempler på tidligere kontrolrapporter efter skimmelsvampesanerlinger indhentet af klageren. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af skimmelundersøgelse af 19/8 2020 fra DMR Skimmel indhentet af selskabet fremgår bl.a.:

"Baggrund

Ifølge det oplyste, har der været brud på et fjernvarmerør i ejendommens kælder. Dette har medført en høj temperatur og luftfugtighed i kælderen samt i den ovenliggende lejlighed – [forsikringsstedet].

Lejlighedens beboere er aktuelt på udlandsophold, hvorfor det var et familiemedlem, der lejlighedsvis holder tilsyn med lejligheden, der kunne konstatere usædvanlige kondensdannelser i lejligheden. Tidsperioden for hvor længe der har været en høj luftfugtighed i lejligheden, er derfor ukendt.

Den høje luftfugtighed i henholdsvis kælder og lejlighed har medført synlig skimmelvækst på bl.a. bygningskonstruktioner og installationer i teknikrummet, samt inde i lejlighedens køkkenskabe og på en skillevæg mellem køkkenet og spisestuen.

Resume af DMR's undersøgelser

Skimmelsvampefloraen i lejlighedens indeklima viser, at indeklimaet er kontamineret som følge af de vækstområder, der er opstået pga. fjernvarmeskaden i kælderen.

...

Konklusion

Indeklimaet i lejligheden er belastet af skimmelmateriale, der vurderes at stamme fra de vækstområder, der er opstået i ejendommen som følge af vandskaden i kælderen.

I køkkenet er der synlig skimmelvækst i/på køkkenskabene mv. I den øvrige del af boligen fremstår indboet generelt uden synlige tegn på skader.

Anbefaling

Lejligheden tømmes for alt indbo. Indboet flyttes til en lokation, hvor der kan ske grundig rengøring heraf.

Rengøringen omfatter i hovedtræk grundig støvsugning med HEPA-filter (min. H13) og aftørring med almindeligt rengøringsmiddel.

Tøj og tekstiler vaskes i vaskemaskine med almindeligt vaskemiddel.

Rengøring bør foretages af skadeservicefirma der har erfaring med rengøring efter skimmelskader.

Såfremt der forekommer skimmelvækst på møbler som skabe, reoler mv., kan dette afrensnes med et desinficerende middel som Protox Hysan eller tilsvarende.

Indbo bør ikke flyttes tilbage i lejligheden, før der er foretaget afrensning af vækstområderne og afslutningsvis en grundig rengøring af hele boligen. Rengøring af boligen skal ske ved støvsugning med HEPA-filter (min. H13) og aftørring med almindeligt rengøringsmiddel. Der kan med fordel anvendes luftrenser i forbindelse med rengøring af boligen.

Når der er foretaget rengøring af indbo og bolig, bør der ske ekstern kvalitetssikring heraf."

Af kvalitetssikringsrapport af 21/10 2020 fra DMR fremgår bl.a.:

"Resume af DMR's undersøgelser

Løsøre er rengjort tilfredsstillende og mængden af skimmel på de analyserede prøver er beskeden og uproblematisk.

Formål

Formålet med DMR's undersøgelse har været at foretage en kvalitetssikring efter rengøring af løsøre.

Kvalitetskriteriet for rengøringen er, jf. gængs praksis på området, at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau.

Undersøgelser

Besigtigelsen af løsøre er foretaget på [skadeservicefirmaets] lager i ... Løsøre er efter rengøring generelt pakket ind i papkasser og/eller plastik. Ved besigtigelsen er der stikprøvevis udvalgt løsøre til visuel kontrol. Generelt fremstår indboet rengjort og uden synligt støv. Løsøre der, af [skadeservicefirmaet], ikke er vurderet egnet til rengøring, er opmagasineret særskilt.

Som et led i vores kvalitetssikring er der udtaget 8 stk. dyrkningsprøver fra indbo/løsøre der er rengjort. Analyseresultaterne fremgår af bilag 2 og områder for prøvetagning fremgår af bilag 1.

Konklusion

Med baggrund i vores besigtigelse og analyseresultaterne, er det vores vurdering, at den udførte rengøring er sket tilfredsstillende. Løse fremstår rengjort, og mængden af skimmel på de analyserede prøver er beskeden og uproblematisk.

...

Laboratorieresultat Bilag 2

...

Analyseresultater

Dyrkningsprøver udtaget i støv

Prøve nr.	Prøve udtaget	Dyrkningssvar (antal kolonier)
P1	Legeredskab, bubbles elefant.	<i>Trichoderma vir/harz.</i> (~3)
P2	Reol, 5 fag (mål 80x190 cm).	<i>Penicillium sp.</i> (1)
P3	Kubikreol.	Ingen
P4	Hjørneskab.	<i>Penicillium spp.</i> (14) <i>Trichoderma vir/harz.</i> (~5) <i>Rhizopus sp.</i>
P5	Høj reol (45x180 cm).	Ingen
P6	Lego.	<i>Cladosporium spp.</i> (10) <i>Penicillium spp.</i> (7) <i>Trichoderma vir/harz.</i> (~4) <i>Scopulariopsis spp.</i> (2) <i>Aspergillus spp.</i> (2) <i>Aspergillus niger</i> (1) <i>Chaetomium globosum</i> (1) <i>Ulocladium sp.</i> (1) <i>Mycelia sterilia</i>
P7	Reol (120x145 cm).	<i>Penicillium spp.</i> (5) <i>Mycelia sterilia</i> (2) <i>Aspergillus versicolor</i> (1)
P8	Højstol i bøg.	<i>Penicillium spp.</i> (7) <i>Trichoderma vir/harz.</i> (~5) <i>Fungi imperfectum</i> (1)

Konklusion og vurderinger

Mængden af skimmel på de analyserede prøver er beskeden og uproblematisk.

Af uddrag af Mycometer-test foretaget af klagerens rådgiver 1 fremgår bl.a.:

Bilag 1. Laboratorieanalyse for skimmelsvampe – Mycometer-test

Ved en Mycometer-test afvaskes et defineret område med en vatpind, og mængden af skimmel (svampe-biomasse) på vatpinden bestemmes. Målingen er baseret på et enzym, der findes i alle svampe, og siger dermed ikke noget om hvilke skimmeltyper, der er tale om. Analysen giver et konkret tal hvorudfra mængden af skimmel kan vurderes og kategoriseres.

Analyseresultat

Generelt gælder det, jo højere Mycometer-værdien (FLU) er, jo højere er niveauet af skimmelsvampe i prøven. FLU = Fluorescence Units (Fluorescensenheder)

Ankenævnet for Forsikring

34.

96910

Prøve nr.	Bygningsdel	Mycometer tal (FLU)	Kategori
M1	Gyngehest (Tigerdyr)	6	A
M2	Ved kompressor på køleskab	56	B
M3	Sokkel til vitrine	7	A
M4	Bagsiden af væghængt skab	11	A
M5	Ryglæn på sofa	3	A
M6	Underside reol	13	A
M7	Spånplade med stikkontakt	5	A
M8	Bag side af vitrine i valnød	27	B
M9	Liste på sokkel til skab	89	B
M10	Indkøbsnet/mulepose (Kasseret)	16	A

Kategori A: Godkendelseskriterium for sanering.

Mycometers overflade (MMS)-værdi ≤ 25 FLU.

Omfang af skimmelsvampevækst er ikke højere end normalt baggrunds niveau. Dette er succeskriteriet for rengøringen af overflader kontamineret med skimmelsvampevækst

Kategori B:

$25 < \text{MMS-værdien} \leq 450$ FLU.

Omfanget af skimmelsvampevækst er højere end normalt baggrunds niveau. Dette er oftest på grund af en høj koncentration af sporer og hyfefragmenter fra støvaflejringer. I nogle tilfælde kan det være tegn på gammel skimmelsvampeskade (skimmelsvampevækst).

Kategori C:

MMS-værdi > 450 FLU.

Omfanget af skimmelsvampevækst er højt og højere end normalt baggrunds niveau. Dette er på grund af skimmelsvampevækst på overfladen.

Af notat af 23/3 2021 fra klagerens rådgiver 2 fremgår bl.a.:

"Nærværende notat er udarbejdet på foranledning af rekvirent [klageren], og har til formål at beskrive godkendelseskriterierne for rengøring af inventar og løsøre eksponeret for skimmelsvamp jf. By og Byg Anvisning 205: Renovering af bygninger med skimmelvækst (2003) og SBI-anvisning 274: Skimmelsvamp i bygninger – undersøgelse og vurdering (2020) samt at vurdere om kvalitets sikring udført af Dansk Miljørådgivning og beskrevet i rapport: 'Kvalitetssikring. [Forsikringsstedet]' af 21. oktober 2020 er i overensstemmelse hermed.

Vi har til formålet fået udleveret ovenstående rapport fra Dansk Miljørådgivning samt prøveresultater inklusiv tilhørende billedokumentation af prøvesteder på 10 Mycometer-prøver, som rekvirent har foranlediget udtagelse af hos anden rådgiver.

Jf. By og Byg Anvisning 205: Renovering af bygninger med skimmelvækst (2003) skal alle bevarelsesværdige genstande, der har været i skimmelangrebne rum før, eller under, skimmelsanering, rengøres uden for bygningen før de igen tages i anvendelse.

Faste genstande støvsuges med støvsuger påmonteret mikrofilter, og aftørres grundigt med en fugtig klud. Polstrede møbler, sarte tæpper, bøger og lign. støvsuges grundigt eller kasseres. Gardiner, tæpper og andre tekstiler vaskes eller renses. Standarden DS/INSTA 800: 'Rengøringskvalitet – System til fastlæggelse og bedømmelse af rengøringskvalitet (Dansk Standard 2011) kan anvendes ved vurdering af rengøringskvaliteten. Standarden er ikke specifikt målrettet skimmelsvamp, men giver et mål for bl.a. støv og totalkim, og definerer begreber for hhv. tilsmudsning og rengøringsniveau.

Til måling af skimmelbelastning på en overflade kan jf. SBI-anvisning 274: Skimmelsvamp i bygninger – undersøgelse og vurdering (2020) anvendes kontaktskåle som presse mod overfladen, der skal undersøges. Efterfølgende dyrkes prøven i varmeskab og de fremspirerende kolonier (cfu) tælles efterfølgende og vurderes efter følgende inddeling:

- < 10 cfu: Lav skimmelbelastning
- 10-49 cfu: Middel skimmelbelastning
- 50-100 cfu: Høj skimmelbelastning
- >100 cfu: Meget høj skimmelbelastning

Efter skimmelsanering og rengøring skal resultatet vise en lav skimmelbelastning, dvs. < 10 cfu på de rengjorte effekter.

Dansk Miljørådgivning beskriver i rapport: 'Kvalitetssikring. [Forsikringsstedet]' af 21. oktober 2020, at de i forbindelse med kvalitetssikringen har udtaget 8 stk. dyrkningsprøver fra rengjort indbo og løsøre og konkluderer, 'at den udførte rengøring er sket tilfredsstillende. Løsøre fremstår rengjort, og mængden af skimmel på de analyserede prøver er beskeden og uproblematisk.'

Prøveresultater fremgår af rapportens bilag 2. Der er i P4 udtaget fra 'Hjørneskab' påvist 19 cfu, i P6 udtaget fra 'Lego' påvist 28 cfu og i P8 udtaget på 'Højstol i bøg' påvist 13 cfu svarende til 'middel skimmelbelastning'. Det bemærkes, at i P4 og P6 er påvist skimmelsporer fra hhv. *Rhizopus* sp. og *Mycelia sterilia*, som ikke er optalt, hvorfor det faktiske cfu i begge prøver er højere end det opgjorte.

I de øvrige prøver, P1, P2, P3, P5 og P7, er påvist et antal cfu svarende til 'lav skimmelbelastning'

Af prøveresultater, inklusiv tilhørende billedokumentation af prøvesteder på 10 Mycometerprøver, som rekvirent har foranlediget udtagelse af hos anden rådgiver, fremgår det, at der i M2, M8 og M9 er påvist et Mycometer-tal i kategori B. En Mycometer-kategori B defineres som at 'Omfanget af skimmelsvampevækst er højere end normalt baggrunds niveau. Dette er oftest på grund af en høj koncentration af sporer og hyfefragmenter fra støvaflejringer. I nogle tilfælde kan det være tegn på gammel skimmelsvampekade (skimmelsvampevækst).

På fotoet af prøvestedet fremgår det, at M2 er udtaget på horisontal flade, der fremstår med kraftige støvophobninger. Støvophobningerne vurderes at kunne være årsag til Mycometer-tallet i prøven. Prøverne M8 og M9 er umiddelbart udtaget på vertikale flader og prøvestederne fremstår uden visuelle støvophobninger. Begge prøver skønnes at være udtaget på træfiberplader.

I de øvrige 7 prøver er fundet et Mycometer-tal i kategori A svarende til normalt baggrunds niveau.

Det bemærkes, at Mycometer-prøven er udviklet til at påvise skimmelsvampevækst og, at der i litteraturen ikke findes grundlag for at anvende prøven til rengøringskontrol.

Konklusion

Der er ved kontrol af rengøringen udført af Dansk Miljørådgivning og beskrevet i rapport 'Kvalitetssikring. [Forsikringsstedet]' af 21. oktober 2020, udtaget 8 dyrkningsprøver hvoraf 3 viste middel skimmelbelastning på prøvestederne. Dette er en overskridelse af godkendelseskriteriet jf. SBI-anvisning 274: Skimmelsvamp i bygninger – undersøgelse og vurdering (2020), som forudsætter lav skimmelbelastning efter skimmelsanering og rengøring. Rapporten konkluderer, 'at den udførte rengøring er sket tilfredsstillende'.

Det er vor vurdering, at der er en åbenbar diskrepans mellem prøveresultater og rapportens konklusion.

Mycometer-prøver som rekvirent har foranlediget udtagelse af hos anden rådgiver påviser i 3 af 10 prøver en skimmelbelastning over normalt baggrunds niveau. Af billedokumentationen fremstår prøvested for M2 med betydelige støvophobninger, hvilket ikke burde forekomme efter rengøring iht. forskrifterne. M8 og M9 er tilsyneladende udtaget på vertikale træfiberplader, hvorfor vi mistænker risiko for skimmelvækst på prøvestederne. Vi anbefaler, at forholdet undersøges nærmere, da det i udgangspunktet ikke er muligt at foretage skimmelsanering af træfiberplade, hvorfor disse bør kasseres i det omfang, at der er forekomst af skimmelsvampevækst herpå."

Af Teknologisk Instituts udtalelse af 25/3 2021 indhentet af selskabet fremgår bl.a.:

"4 Svar og kommentarer til fremsendte spørgsmål

Fremsendte spørgsmål med indledende paragraffer er i det følgende angivet i kursiv og fed.

Forsikringstager (i det følgende FT) påberåber sig SBI Anvisning 204 tabel 11 med indeholdende værdigrænser som objektive vurderingsgrundlag for, hvad der er acceptabel skimmelforekomst (fx acceptabelt antal kolonier).

Generel kommentar: SBI anvisning 204 er afløst af SBI anvisning 274 'Skimmelsvampe i bygninger – undersøgelse og vurdering' med udgivelsesdato 30/9-2020. Skimmelsvampe i bygninger – undersøgelse og vurdering (sbi.dk).

I nedenstående svar er så vidt muligt henvist til både SBI 204 og SBI 274.

1. Udgør SBI Anvisning 204 (tabel 11) et sådant objektive vurderingsgrundlag, når man skal tage stilling til, hvad der må accepteres af skimmelforekomst/hvad der er (u)problematiske?

a. Hvis vurderingsgrundlaget udgøres af SBI Anvisning 204, tabel 11, vil en forekomst af mere end 10 kolonier i en prøvetagning, som påvist i bilag 2, kunne anses som uproblematisk og beskeden? Begrund venligst.

Svar til 1): SBI anvisning 204, tabel 11 (nu SBI anvisning 274, tabel 18) er et objektive vurderingsgrundlag.

Svar til 1a): Forekomst af mere end 10 kolonier i P4 (ca. 20 kolonier), P6 (ca. 29 kolonier) og P8 (13 kolonier) kan vurderes som uproblematisk, da der er tale om en blanding af forskellige

svampearter, der indikerer at de fremvoksede kolonier kommer fra en forekomst af svampesporer i støv.

Arts sammensætningen bør indgå i vurderingen af prøver, jf. SBI 204, side 87: '*Ved alvorlige tilfælde af skimmelsvampevækst i bygninger vil der ofte være dominans af enkelte arter i modsætning til en naturlig forekomst af mange forskellige arter svarende til udeluftens sammensætning for den pågældende årstid på det pågældende sted. Dette bør indgå i vurderingen*'. Samstemmende anføres der i den nye anvisning SBI 274, tabel 18 fodnote b): '*Ved alvorlige tilfælde af skimmelsvampevækst i bygninger vil der ofte være dominans af enkelte arter i modsætning til en naturlig forekomst af mange forskellige arter svarende til udeluftens sammensætning for den pågældende årstid på det pågældende sted. Dette bør indgå i vurderingen*'.

Det er noteret at prøve 6 (Lego) efterfølgende er kasseret (jf. mail, se Bilag)

2. Hvis ikke SBI Anvisning 204 tabel 11 udgør et objektive vurderingsgrundlag, hvilken rolle har SBI Anvisning 204 så? Henvi gerne til støtte herfor i SBI Anvisningen.

- a. *Hvis ikke der gælder et objektive vurderingsgrundlag, vil en vurdering af, om en skimmelforekomst er problematisk, så basere sig på en ren skønsmæssig vurdering? I givet fald, findes der støtte for et sådant synspunkt i SBI Anvisning 204, eller andet steds?*
- b. *Hvis ikke vurderingsgrundlaget beror på SBI Anvisning 204, tabel 11, vil en forekomst af mere end 10 kolonier i en prøvetagning, som påvist i bilag 2, anses som problematisk? Se navnlig prøverne P4, P6 og P8. Begrund venligst.*

Svar til 2, 2a og 2b): SBI anvisning 204 anses som et objektive vurderingsgrundlag hvorfor der ikke svares yderligere.

Af bilag 2 fremgår det, at der ved kontrol foretaget den 9. oktober 2020 er påvist bl.a. skimmeltyperne *Trichoderma* og *Chaetomium*. FT påstår, at bl.a. *Trichoderma* og *Chaetomium* er SBAS skimmelsvampe, som er særligt sundhedsskadelige.

3. Anses disse skimmelsvampe generelt for særligt sundhedsskadelige? FT henviser til SBI Anvisning 204, side 12-15, 25 og 31. Begrund venligst.

Svar til 3): Svampeslægterne *Trichoderma*, *Chaetomium* og de øvrige slægter benævnt som SBAS skimmelsvampe i SBI 204 er ikke nødvendigvis mere sundhedsskadelige end andre skimmelsvampe.

SBAS begrebet henviser til, at disse svampe kan danne mykotoksiner og andre biologisk aktive stoffer. Det er korrekt, men i dag vides, at alle skimmelsvampe kan danne biologisk aktive stoffer, hvoraf flere er mykotoksiner. SBAS begrebet indgår ikke i den nye SBI anvisning 274, der har afløst SBI 204.

Citat fra SBI 274, side 92-93: '*Alle skimmelsvampe kan danne biologisk aktive stoffer, hvoraf nogle benævnes mykotoksiner, da deres toksiske potentiale over for mennesker og dyr er kendt fra fødevareforskningen. I By og Byg Anvisning 204 (Valbjørn, 2003) er enkelte skimmelsvampearter, der kan danne mykotoksiner, benævnt 'Særligt biologisk aktive skimmelsvampe (SBAS)'. Denne benævnelse kan ikke anbefales, da der ikke er et tilstrækkeligt vidensgrundlag for at udskille nogle skimmelsvampearter som mere biologisk aktive end andre. Det toksiske potentiale ved inhalation eller hudkontakt er for langt hovedparten af alle skimmelsvampearter stofskifteprodukter kun sparsomt kendt eller helt ukendt.*'

4. Såfremt disse nævnte SBAS skimmelsvampe ikke er påvist ved den oprindelige prøvetagning, kan denne type skimmelsvampe så være sket ved yderligere forurening under opmagasinering af indbo hos [skadeservicefirmaet]? Eller vil disse SBAS skimmelsvampe kun opstå og forekomme i et skaderamt miljø (aktuelt vandskade ifm. brud på fjernvarmerør)?

Svar til 4): Ja, luftbårne sporer fra de nævnte skimmelsvampe kan lægge sig på indboet under opmagasinering. Der er tale om svampe, der er naturligt forekommende på plantedele og i jord, hvorfra sporerne kan blive luftbårne og senere lægge sig i støv indendørs.

5. Er de påviste forekomster af SBAS ved prøvetagning den 9. oktober 2020 problematiske? Kræves der en mindre eksponering af SBAS end andre typer skimmelsvampe for, at der er tale om en problematisk forekomst? Begrund venligst.

Svar til 5): Forekomsterne af de såkaldte SBAS vurderes ikke for problematiske, da der er tale om få kolonier fundet i aftryksprøver fra støv. Forekomsten af få kolonier på en aftryksplade indikerer, at der har været få sporer til stede på prøvefladen.

Jf. ovenstående svar til spørgsmål 3 er der ikke et tilstrækkeligt vidensgrundlag for at udskille nogle skimmelsvampearter som mere biologisk aktive end andre og dermed fastlægge forskellige belastningsvurderinger for forskellige svampearter.

FT har fået foretaget Mycometer surface test til kvalitetssikring af endt skimmelafrrensning.

6. Kan Mycometer surface test anvendes til kvalitetssikring af udført skimmelafrrensning på løseøre? Hvis nej, begrund venligst.

Svar til 6): Mycometer® Surface kan anvendes til kvalitetskontrol efter afrrensning af skimmelsvampevækst (biomasse), jf. www.mycometer.dk.

Er der tale om afrrensning af støv o. lign. – dvs. ikke afrrensning af skimmelsvampevækst - er Mycometer® Surface ikke tilstrækkelig, jf. SBI anvisning 205 ('Renovering af bygninger med skimmelsvampevækst'), side 50-51 (om Mycometer® metoden til kvalitetskontrol efter afrrensning): 'Metoden vil ikke altid afsløre støv på flader, der alene er inficeret med sporer eller små myceliede, uden at der har været vækst af skimmelsvampe. Det kan fx forekomme efter rensning, hvor der er anvendt støvende metoder, sandblæsning, fræsning eller afhøvling. Det skal man være opmærksom på ved kvalitetskontrol, hvor det dermed ikke afsløres om fx støvsugning har været effektiv. Ved kvalitetskontrol efter mekanisk rensning foreslås det derfor at supplere med andre målemetoder'.

Mycometer prøveresultat fremgår af FT klage side 4. FT henviser til, at tre prøveudtagninger (M2, M8 og M9) viser højere forekomst af skimmelsvampevækst end normalt baggrunds niveau (kategori A, MMS værdi <25 FLU). Det bemærkes, at Mycometer prøver er udtaget på andre genstande end dyrkningsprøver foretaget af DMR.

7. Er det korrekt, at prøverne M2, M8 og M9 viser en højere forekomst af skimmelsvampevækst end normalt baggrunds niveau? Sandsynliggør den pågældende forekomst et problematisk niveau af skimmelsvampevækst? Begrund venligst.

Svar til 7): Et Mycometer® B-niveau, som målt i prøverne M2, M8 og M9, indikerer at niveauet af skimmelsvamp på overfladen er som det man finder på støvede snavsede overflader, hvor sporer kan ophobes, men hvor der normalt ikke er vækst af skimmelsvamp (www.mycometer.dk).

M2: vurderes ikke problematisk. På billede af M2 ses aflejringer der ligner støv, hvilket indikerer at analyseresultatet skyldes svampesporer og hyfestykker i støv.

M8: vurderes ikke problematisk, da Mycometer® Surface (MMS) værdien kun er få enheder over 25. I forbindelse med afrensingskontrol kan prøver med en MMS værdi lige over 25 filtreres for at eliminere evt. partikler, der kan bidrage til den målte MMS værdi (Håndbog om Mycometer®-surface testen, 8. version, 2017). Der er ingen oplysninger om en evt. filtrering af prøven.

M9: vurderes ikke problematisk med henvisning til at prøvefladen er bagside af skab. For en nærmere vurdering af om den målte værdi skyldes ringe vækst af skimmelsvampe eller ophobning af svampemateriale i støv, mangler oplysning om der er foretaget afrensning på prøvefladen.

8. Set i lyset af prøveresultaterne fra DMR dateret 9. oktober 2020 og Mycometer test, er det så vurderingen hos TI, at der er påvist en problematisk forekomst af skimmelsvampevækst ved kvalitetssikringen af endt skimmelafrrensning? Begrund venligst.

Svar til 8): Det vurderes, at der ikke er en problematisk forekomst af skimmelsvampe på de undersøgte prøveflader. Dyrkningsprøverne, udtaget af DMR, er angivet at være taget i støv, der vil indeholde sedimenterede luftbårne svampesporer. Antal og sammensætning af de påviste svampearter indikerer, at svampesporerne i støvet er tilfældige sporer fra det omgivende miljø. Hverken dyrkningsprøver eller Mycometer® analyser indikerer, at der skulle være problematisk vækst af skimmelsvampe på de undersøgte prøveflader, med mindre MMS værdierne over 25 er påvist på overflader, som er blevet afrenset for skimmelsvampevækst, og derfor ikke kan antages at være forårsaget af støvophobninger. Hvis overfladerne derimod er afrenset for skimmelsvampevækst, kan der stilles krav om at MMS værdi på maksimalt 25 (<https://www.mycometer.dk/produkter/mycometer-surface/fortolkning/index.html>).

9. Øvrige kommentarer, både generelle og konkrete, i forhold til de gjorte fund og fortolkningen heraf, er meget velkomne.

Svar 9): Ved analyser for skimmelsvampe er det vigtigt at holde sig for øje om der tales om påvisning af luftbårne skimmelsvampesporer, fx ved dyrkningsprøver i støv, eller påvisning af skimmelsvampevækst, fx ved tapeaftryk eller Mycometer® analyser. Skimmelsvampesporer kommer fra skimmelsvampevækst, der kan være indendørs eller udendørs. Artssammensætningen kan medvirke til at belyse dette."

Af Teknologisk Instituts udtalelse af 28/4 2021 indhentet af klageren fremgår bl.a.:

"4 Svar og kommentarer til fremsendte spørgsmål

Fremsendte spørgsmål er i det følgende angivet i kursiv og fed.

Generel kommentar til fremsendte spørgsmål: Der er ved telefonsamtale den 19/4-21 gjort opmærksom på, at SBI anvisning 274 'Skimmelsvampe i bygninger – undersøgelse og vurdering' ikke omhandler renovering af skimmelsvampeproblemer med efterfølgende kvalitetskontrol. Dette emne er behandlet i By og Byg Anvisning 205 'Renovering af bygninger med skimmelsvampevækst'. Der vil, hvor det er relevant, i nedenstående svar blive henvist til By og Byg Anvisning 205.

1. Bør der efter en succesfuld skimmelsanering af indbo hos skadesservice leverandør være muligt udelukkende at opnå Mycometer værdier på under 25 og antal kolonier målt på aftryksplader under 10 i en stikprøve?

Ifølge By og Byg Anvisning 205, side 45 (nederst) bør en Mycometer® Surface test efter skimmelsanering vise kategori A (Mycometer værdi ≤ 25), hvilket også fremgår af Mycometers hjemmeside <https://mycometer.com/mycometer-surface2/>. Det forudsættes, at det er en jævn/glat overflade og at prøven er udtaget umiddelbart efter afrensningen (indenfor et par dage uden risiko for støv/sporeophobninger fra omgivende miljø).

I SBI Anvisning 274, side 73 (nederst) står at 'en tilfredsstillende afrensning og rengøring skal vise et lavt CFU af bygningsrelaterede skimmelsvampe arter'. Et lavt CFU vil være < 10 kolonier på en aftryksplade. Forudsætningen er, at prøven er udtaget umiddelbart efter afrensningen (indenfor et par dage uden risiko for støv/sporeophobninger fra omgivende miljø). Det er endvidere vigtigt at vurdere om artssammensætningen består af de skimmelsvampearter der er saneret for, eller om artssammensætningen indikerer, at væksten på aftrykspladerne stammer fra svampesporer i støv og ikke fra skimmelsvampevækst på prøvestedet. Det vurderes at være uproblematisk hvis det er støv ift. problemstillingen, som drejer sig om skimmelvækst og potentielt forurenede indbo herfra. Mere end 10 kolonier på en aftryksplade kan indikere utilstrækkelig rengøring eller at der har været sedimentering af støv fra det omgivende miljø i perioden op til prøvetagning. Utilstrækkelig rengøring kan være et problem da der netop er tale om stikprøver, hvorfor kontamineringen fra vækst til indbo eventuelt kan være aktuell såfremt der er vurderet en tilstedeværende risiko for det.

2. Hvad bør godkendelseskriteriet være for en succesfuld skimmelsanering af indbo hos skadesservice leverandør, målt henholdsvis som Mycometer værdi og antal kolonier jf. SBI anvisning 274?

SBI Anvisning 274 og By og Byg Anvisning 205 angiver ikke specifikke kriterier for en succesfuld skimmelsanering af indbo. Der henvises til svar i spørgsmål 1 samt til aftalen med rengøringsfirmaet og de aftalte acceptniveauer og godkendelseskriterier.

3. Kan en skimmelsanering af indbo hos skadesservice leverandør, hvor der måles Mycometer værdier på over 25 i 30% af de udtagende stikprøver (jf. side 34 i vedhæftede) anses som værende succesfuld i henhold til SBI anvisning 274?

Efter en succesfuld afrensning af en overflade bør Mycometer værdien være ≤ 25 , med de forudsætninger, der er anført ovenfor i svar til spørgsmål 1. En vurdering af succesniveauet i den konkrete sag er ikke mulig, da det ikke vides i hvilket omfang aftalen med rengøringsfirmaet præciserer at alle tilgængelige overflader skal rengøres og være fri for skimmelsvampevækst med en Mycometer værdi på ≤ 25 . Opbevaringsforhold fra rengøring til kvalitetskontrol er ligeledes ukendt. Der gøres opmærksom på at SBI Anvisning 274 og By og Byg Anvisning 205 angiver ikke specifikke kriterier for en succesfuld skimmelsanering af indbo.

4. Kan en skimmelsanering af indbo hos skadesservice leverandør, hvor der måles over 10 kolonier på aftryksplader i 38% af de udtagende stikprøver (jf. side 27 i vedhæftede) anses som værende succesfuld i henhold til SBI anvisning 274?

Efter en succesfuld afrensning af en overflade bør en aftryksplade vise et lavt CFU (< 10) af de bygningsrelaterede skimmelsvampe, der er renoveret for – se uddybning og forbehold anført ovenfor i svar til spørgsmål 1. En vurdering af succesniveauet i den konkrete sag er ikke mulig, da det ikke vides hvilke acceptniveauer (CFU), der er aftalt med rengøringsfirmaet. Jf. svar til spørgsmål 1 er koloniantallet i sig selv ikke nødvendigvis problematisk, da artssammensætningen på de enkelte dyrkningsplader kan belyse om de fremvoksede svampekolonier stammer fra støv eller skimmelsvampevækst på prøvefladerne.

Opbevaringsforhold fra rengøring til kvalitetskontrol er ukendt.

Der gøres opmærksom på at SBI Anvisning 274 og By og Byg Anvisning 205 angiver ikke specifikke kriterier for en succesfuld skimmelsanering af indbo.

5. Det anføres under besvarelsen af spørgsmål 8 i [rapport 1] af 25. marts 2021 at: '... med mindre MMS værdierne over 25 er påvist på overflader, som er blevet afrenset for skimmelsvampevækst, og derfor ikke kan antages at være forårsaget af støvophobninger. Hvis overfladerne derimod er afrenset for skimmelsvampevækst, kan der stilles krav om at MMS værdi på maksimalt 25'. Det oplyses at der er tale om prøver der er udtaget på indbo, der er skimmelsaneret hos skadeserviceleverandør og i øvrigt fremstår 'rengjort og uden synligt støv' jf. DMR's rapport af 21-10-2020 (side 22 i vedhæftede). På baggrund af disse oplysninger, er det heraf din vurdering at den udført skimmelsanering bør godkendes?

En generel vurdering af om skimmelsaneringen i den konkrete sag bør godkendes er ikke mulig, da det ikke vides i hvilket omfang aftalen med rengøringsfirmaet præciserer rengøringens omfang, opbevaringsforhold fra rengøring til kvalitetskontrol samt godkendelseskriterier.

En kommentar til det specifikt fremhævede i ovenstående spørgsmål 'rengjort og uden synligt støv' er, at svampesporer og svampevækst kan være til stede i uproblematisk omfang uden at være synlig med det blotte øje."

Af udtalelse af 9/7 2021 fra DMR Skimmel indhentet af selskabet fremgår bl.a.:

"Vi skal i det følgende redegøre for de spørgsmål til klageskriftet fra FT, som Gjensidige har stillet os via notatet Spg. Til DMR (AK 96 910), dateret 5. juli 2021.

DMR har 9. oktober 2020 udtaget prøver til kontrol efter rengøringen af indbo i sagen. DMR's prøvesteder er udvalgt af DMR ved besigtigelsen 9. oktober 2020, hvor også FT's rådgiver, [klage-rens rådgiver 1], deltog. [Skadeservicefirmaets] rengøring er, som vi forstår det, udført få dage før kontrollen, og indbo er efter rengøringen placeret i kasser/afdækket på [skadeservicefirmaets] løssørecentral.

Formålet med rengøring af indbo i forlængelse af skaden har været, at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau - dvs. at 'tilbageføre' støvets skimmelsvampeflora til et sædvanligt niveau, med kun et lavt antal bygningsrelaterede skimmeltypen (med bygningsrelaterede skimmelsvampe menes skimmelsvampetyper, der er relateret til fugtige bygningsdele, f.eks. Trichoderma, Chaetomium og Aspergillus versicolor, og ikke de sædvanlige udefrakommende skimmelsvamptyper, typisk Cladosporium, Alternaria mv.). Dette er, som det fremgår af vores rapport dateret 21. oktober 2020, også tilfældet i nærværende sag.

Som tidligere beskrevet - og som TI også beskriver i deres notat a 28. april 2021 - er der ikke fastsat grænser eller tærskler for den maksimale mængde af skimmelsporer på rengjort indbo i teknisk fælleseje som SBI-anvisninger, BYG-ERFA blade etc. SBI-anvisning 274 (der som bekendt er netop dette - en anvisning - og ikke et regelsæt) skriver dog følgende: 'Ved en tilfredsstillende afrensning og rengøring skal resultatet vise et lavt CFU af bygningsrelaterede skimmelsvampearter'. Dette er som tidligere beskrevet, tilfældet i denne sag.

DMR fastholder således

1. at der i teknisk fælleseje ikke er fastsat grænser for en succesfuld rengøring af indbo,
2. at en rengøringskontrol bør udføres med egnede analysemetoder som f.eks. dyrkningsprøver - og ikke Mycometer-tests,
3. at resultatet af rengøringen i øvrigt er i overensstemmelse med de retningslinjer SBI-anvisning 274 angiver,
4. at de konstaterede skimmelsvampeforekomster er helt og aldeles uproblematisk.

Vi forstår i øvrigt af TI's notat dateret 25. marts 2021, at TI er enig i ovenstående pkt. 1-4.

Vi udleder imidlertid af FT's omstændige klageskrift, at FT lægger vægt på de Mycometer-tests FT's egen rådgiver har udtaget og analyseret. Vi er ikke nærmere bekendt med årsagen til valget af Mycometer-tests til kontrol efter rengøring, men forstår af klageskriftet, at testen er valgt, da 'prøvesvarene objektivt kan vurderes uden der udarbejdes en egentlig rapport'. Mycometer-tests er dog, som også TI beskriver i deres notat a 25. marts 2021, ikke egnet til kontrol af rengøring af indbo, men bør i stedet bruges i kontrol af egentlig skimmelsvampebeskyttelse (f.eks. fjernelse af skimmelsvækst på en opfugtet væg eller lign.). Prøvesvarerne kan således muligvis 'objektivt vurderes' - men er ikke velegnede til den konkrete opgave.

Af klageskriftets pkt. 3.2.1 fremgår det, at FT mener, at vi har fejlagtigt har oplyst, at der er tale om prøver udtaget i støvfase i indeklimaet - og at dette har betydning for TI's vurdering, da TI øjensynligt ikke har taget højde for, at der er tale om en kvalitetskontrol efter rengjort indbo. Til dette skal understreges, at prøverne er udtaget i støv - dette i modsætning til prøver udtaget på skimmelsvækst. DMR finder det i øvrigt usandsynligt, at TI kan misforstå DMR's rapport, idet de pågældende prøvetagningsforhold er nøje beskrevet og afbilledet.

Endeligt fremgår det af klageskriftets pkt. 3.2.2, at SBI-anvisning 204, tabel 11, er et objektivt vurderingsgrundlag. Dette er, i sagens natur, korrekt - men helt irrelevant i forhold til den verserende sag, da retningslinjerne omhandler 'Vurdering af skimmelsvampevækst på materialer.' Der er, som bekendt, ikke tale om skimmelsvampevækst - men skimmelsvampesporer i aflejret støv på løsøre. FT har således tilsyneladende misforstået skadens karakter, idet rengøring har haft til formål at nedbringe mængden af 'støvaflejrrede' skimmelsvampesporer til et fornuftigt niveau og ikke at fjerne skimmelsvækst på FT's indbo."

Af mailkorrespondance mellem klageren og professoren af 30/7 2021 fremgår bl.a.:

"[Klagerens mail]

I henhold til telefon samtale se venligst vedhæftede rapport om kvalitetssikring af den udførte skimmelrengøring.

Spørgsmålet er om vi bør acceptere den udførte skimmelrengøring som værende tilfredsstillende på baggrund af den udførte stikprøve.

...

[Professorens svar]

Det er jo under alle omstændigheder overraskende at finde skimmelrester, der kan vokse på V8 efter en grundig afrensning for skimmel.

I den nye SBI Anvisning 274 'Skimmelsvampe i bygninger – Undersøgelse og vurdering' benævnes mere end 10 kolonier på en aftryksplade som moderat forekomst, hvilket isoleret set ikke er tilfredsstillende efter en afrensning. I en bygning i brug er tallet dog ikke umiddelbart højt. Men efter en afrensning på en glat overflade er det højt.

Man kunne tænke, at årsagen til de høje værdier måske kan være aflejring af almindelige skimmelforekomster på opbevaringsstedet. Men særligt fundet af *Thrichoderma Viride* indikerer at skimmelsvampevæksten er foregået på kraftigt opfugtede overflader som forekommer i forbindelse med vandskade eller lignende.

Det er for mig ikke helt entydigt hvordan prøvetagningen er foregået, og om den eventuelt har givet anledning til op-koncentrering af skimmelresterne. Men for mig ser det ud til, at der er brug for endnu en afrensning."

Af DMR's svar af 26/8 2021 på selskabets mail fremgår bl.a.:

"Det er helt overordnet min (vores) opfattelse, at man ikke uden videre kan overføre SBI anvisninger for bygninger til forhold omkring løssøre-/indbogenstande. Modsat finder jeg det naturligt, at SBI anvisningerne nævnes, da der ikke eksisterer egentlige retningslinjer for kvalitets-/succeskriterier for afrensning af løssøre hverken lovgivningsmæssig eller i anvisninger (om end anvisninger alene har karakter af anbefalinger) ... men igen, anvisningerne for bygninger kan ikke danne baggrund af vurdering af løssøre.

Vil du læse det igennem og sende mig dine evt. bemærkninger – under alle omstændigheder hører jeg gerne dine bemærkninger til:

Ad Stikprøver, side 3

Dyrkningsprøve P6 – er der nogle særlige forhold, som gør sig gældende i forhold selve genstandens karakter (Lego)? Jeg læser prøveresultatet således, at der er fundet 28 kolonier i alt på P6.

DMR: Nej, der er ikke særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til Legoets karakter.

Når jeg ser på den konkrete forekomst og sammensætningen forekommer det mig, at der helt overvejende er der tale om naturligt forkomne skimmelarter, som er harmløse for indboeffekter.

DMR: Enig - skimmeltyperne er overvejende uden relation til skaden/bygningen. Og vi forstår, at jeres forsikringstager allerede har fået dækning for Legoet, der påstås beskadiget af [skadeservicefirmaet] i forbindelse med rengøringen?!

Ad 3.2.1 DMRs fejloplysninger om at der er tale ..., side 7 øverst

Vi har været omkring dette tidligere, men har du bemærkninger?

DMR: Som tidligere nævnt skal en rapport naturligvis vurderes i sin helhed, hvilket vi forstår ikke er tilfældet.

Ad Udtalelse fra [professoren] ... side 8. Mailkorrespondance fremgår af side 10 og 11

Jeg ved ikke præcis hvad ft. har sendt til [professoren] eller hvad der er tale om på telefonen ... det er i hvert fald min opfattelse, at når et svar indledes med 'Det er jo under alle omstændigheder overraskende', så er der noget, som går forud for dette og som hænger sammen med det fortsatte svar – og det kender vi jo så ikke.

Jeg hører gerne dine bemærkninger til udtalelsen fra [professoren].

DMR: Enig - mailen synes at være baseret på (underforståede) mundtlige drøftelser. Vi udleder dog, at det tilsyneladende er [professorens] opfattelse at >10 CFU på en dyrkningsprøve efter en rengøring er højt. I så fald er [professorens] opfattelse i strid med ordlyden i SBi-anvisning 274 (der dog, som bekendt, er netop dette - en anvisning - og ikke et regelsæt): '*Ved en tilfredsstillende afrensning og rengøring skal resultatet vise et lavt CFU af bygningsrelaterede skimmelsvampearter*'. Dette er, som tidligere beskrevet, tilfældet i denne sag.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at DMR er helt enig med [professoren] i, at '*fundet af Trichoderma viride indikerer at skimmelsvampevæksten er foregået på kraftigt opfugtede overflader som forekommer i forbindelse med vandskade eller lignende*' - dette er der ingen tvivl om. Det betyder dog ikke, at der - som jeres forsikringstager herefter konkluderer - nødvendigvis har været '*et gunstigt vækstmiljø for skimmelsvampevæksten og skimmelsvampesporer på indbo/løstøregenstandene*'. Der har, efter DMR's opfattelse, været tale om støvforekomster/sporeaflejringer - og ikke skimmelvækst på det omhandlende indbo.

Ad Manglende optælling af skimmelterper ... side 8

Vil du uddybe

DMR: Som det fremgår af laboratoriebilaget i vores rapport, optælles skimmelsvampetyperne 'Hvor det er muligt og relevant'. Laboratoriet har ikke fundet det relevant at optælle Rhizopus eller sterilt mycelie, da det er helt irrelevant for vurderingen (sterilt mycelie og Rhizopus er ikke bygningsrelateret, men en hel almindelig del af vores omgivelser)."

Af mailkorrespondance mellem klageren og Mycometer A/S fra september 2021 fremgår bl.a.:

"[Klagerens mail af 1/9 2021]

Jeg har et par spørgsmål som jeg meget håber I kan være behjælpelig med at besvare i relation til jeres Mycometer surface Fungi test.

Jeg har noget indbo der har været rengjort for skimmel og i forbindelse hermed har jeg fået udtaget Mycometer surface Fungi test til kontrol af den udførte rengøring. Mit forsikringsselskab oplyser, at de ikke mener at Mycometer surface Fungi test kan anvendes til kontrol af rengøring af indbo men kun bygningsdele. Ud fra hvad jeg kan læse på jeres hjemmeside kan Mycometer surface Fungi test godt anvendes til kontrol af rengøring af indbo, eksempelvis et skab eller en sofa. Kan I bekræfte at det er korrekt forstået?

Herudover kan jeg se at I har reduceret godkendelse kriteriet for Mycometer surface Fungi til under 20. Jeg mener tidligere at have set at godkendelseskriteriet var under 25, kan I oplyse hvorfor dette er ændret?

...

[Mycometers svar af 8/9 2021]

Hvis en Mycometer test viser et kategori A svar kan man sige at niveauet af skimmel er som en visuel ren overflade i et hus uden skimmel,- og fugtproblemer. Det betyder at der ikke er sterilt og at der er/kan være nogle sporer til stede. Nogle ønsker at se at der ikke er specielle typer sporer tilstede og bruger et agaraftryk. Med et agaraftryk ser man dog ikke døde sporer.

Har man et kategori B svar med Mycometer testen, betyder det at rengøringen ikke kan godkendes."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"16. Erstatningsopgørelse

16.1

Erstatningen skal så vidt muligt stille sig i samme økonomiske situation, som umiddelbart før skaden fandt sted."

Nævnet udtaler:

Klageren anmeldte den 25/7 2020 skimmelsvamp i sin lejlighed som følge af brud på et fjernvarmerør i ejendommens kælder. Selskabet foretog besigtigelse og anerkendte at dække skimmelsanering af indbogenstande. DMR udførte kvalitetskontrol efter skimmelsaneringen, hvor rengøringen blev fundet tilfredsstillende.

Klageren er utilfreds med kvalitetskontrollen. Han kræver anerkendelse af, at den udførte skimmelsanering ikke er udført tilfredsstillende. Derudover kræver han dækning af sine meromkostninger i forbindelse med sagen.

Klageren har blandt andet anført, at selskabet ikke har fastlagt et specifikt succeskriterium for skimmelsaneringen, og at en succesfuld sanering – i henhold til SBI-anvisninger, uvildige rådgivere, andre kontrolrapporter og ankenævnspraksis – må indebære, at der ved efterfølgende kontrol kun måles begrænset forekomster af spiredygtige skimmelsvampe. Der skal være mindre end 10 kolonier på en aftryksplade og kategori A ved Mycometer-test på rengjorte effekter. Han har anført, at stikprøverne efter saneringen har vist over 10 kolonier på 38 % af prøverne

foretaget af DMR og kategori B på 30 % af prøverne foretaget med Mycometer-test. Han har videre anført, at konklusionen i Teknologisk Instituts udtalelse af 25/3 2021 påvirkes af den fejlagtige oplysning – om at prøverne er udtaget i støv – i kvalitetsrapporten fra DMR. I forbindelse af kvalitetskontrol bør der ikke være tale om prøver udtaget i støvophobninger, idet prøverne udtages på rengjorte effekter. Han har derfor indhentet en ny udtalelse fra Teknologisk Institut, der har konkluderet, at en aftryksplade efter grundig rengøring burde vise et lavt CFU (<10) af de bygningsrelaterede skimmelsvampe. Han har videre rettet henvendelse til en professor og medforfatter af SBI-anvisning 274, som har konkluderet, at der burde være brug for endnu en afrensning.

Klageren har anført, at DMR foretog den indledende undersøgelse og anbefalede, hvordan skaden skulle udbedres – herunder rådgav skadeservicefirmaet – og at DMR's vurdering derfor ikke har været uvildig.

Selskabet har oplyst, at det ikke er bekendt med retskilder, som angiver (succes-)kriterier eller krav om skimmelniveau efter udført skimmelrengøring af indbo- og andre løsørengenstande. Klageren henviser til en række anvisninger, der alle omhandler skimmelforekomster i bygninger og sanering af bygningsdele. Principperne i de nævnte vejledninger kan ikke overføres og finde anvendelse, idet der ikke er tale om samme problemstilling. Selskabet har anført, at skimmel blandt andet vil kræve et fugtigt vækstmiljø samt næring for udvikling, hvilket som udgangspunkt ikke vil være tilfældet for indbo-/løsørengenstande. Skimmelsanering af løsøre har til hensigt til bringe skimmelniveauet tilbage til et sædvanligt og forventeligt (baggrunds-)niveau.

Selskabet har meddelt dækning til transportomkostninger i forbindelse med tilbagelevering af opmagasinerede indbogenstande. Selskabet har afvist klagerens øvrige krav.

Det fremgår af kvalitetssikringsrapport af 21/10 2020 fra DMR, at "kvalitetskriteriet for rengøringen er, jf. gængs praksis på området, at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau. ... Med baggrund i vores besigtigelse og analyseresultaterne,

er det vores vurdering, at den udførte rengøring er sket tilfredsstillende. Løsøre fremstår rengjort, og mængden af skimmel på de analyserede prøver er beskeden og uproblematisk".

Af notat af 23/3 2021 fra klagerens rådgiver 2 fremgår det, at "det er vor vurdering, at der er en åbenbar diskrepans mellem prøveresultater og rapportens konklusion. Mycometer-prøver som rekvirent har foranlediget udtagelse af hos anden rådgiver påviser i 3 af 10 prøver en skimmelbelastning over normalt baggrundsniveau. Af billeddokumentationen fremstår prøvested for M2 med betydelige støvophobninger, hvilket ikke burde forekomme efter rengøring iht. forskrifterne. M8 og M9 er tilsyneladende udtaget på vertikale træfiberplader, hvorfor vi mistænker risiko for skimnevækst på prøvestederne. Vi anbefaler, at forholdet undersøges nærmere, da det i udgangspunktet ikke er muligt at foretage skimmelsanering af træfiberplade, hvorfor disse bør kasseres i det omfang, at der er forekomst af skimmelsvampevækst herpå".

Det fremgår af Teknologisk Instituts udtalelse af 25/3 2021 indhentet af selskabet, at "forekomst af mere end 10 kolonier i P4 (ca. 20 kolonier), P6 (ca. 29 kolonier) og P8 (13 kolonier) kan vurderes som uproblematisk, da der er tale om en blanding af forskellige svampearter, der indikerer at de fremvoksede kolonier kommer fra en forekomst af svampesporer i støv. Artsammensætningen bør indgå i vurderingen af prøver, jf. SBI 204. ... Det er noteret at prøve 6 (Lego) efterfølgende er kasseret ... Forekomsterne af de såkaldte SBAS vurderes ikke for problematiske, da der er tale om få kolonier fundet i aftryksprøver fra støv. Forekomsten af få kolonier på en aftryksplade indikerer, at der har været få sporer til stede på prøvefladen. ... Det vurderes, at der ikke er en problematisk forekomst af skimmelsvampe på de undersøgte prøveflader. Dyrkningsprøverne, udtaget af DMR, er angivet at være taget i støv, der vil indeholde sedimenterede luftbårne svampesporer. Antal og sammensætning af de påviste svampearter indikerer, at svampesporerne i støvet er tilfældige sporer fra det omgivende miljø. Hverken dyrkningsprøver eller Mycometer® analyser indikerer, at der skulle være problematisk vækst af skimmelsvampe på de undersøgte prøveflader, med mindre MMS værdierne over 25 er påvist på overflader, som er blevet afrenset for skimmelsvampevækst, og derfor ikke kan antages at være forårsaget af støvophobninger. Hvis overfladerne derimod er afrenset for skimmelsvam-

pevækst, kan der stilles krav om at MMS værdi på maksimalt 25 (<https://www.mycometer.dk/produkter/mycometer-surface/fortolkning/index.html>)".

Af Teknologisk Instituts udtalelse af 28/4 2021 indhentet af klageren fremgår det, at "SBI Anvisning 274 og By og Byg Anvisning 205 angiver ikke specifikke kriterier for en succesfuld skimmel-sanering af indbo. ... En vurdering af succesniveauet i den konkrete sag er ikke mulig, da det ikke vides i hvilket omfang aftalen med rengøringsfirmaet præciserer at alle tilgængelige overflader skal rengøres og være fri for skimmelsvampevækst med en Mycometer værdi på ≤ 25 . Opbevaringsforhold fra rengøring til kvalitetskontrol er ligeledes ukendt. ... En kommentar til det specifikt fremhævede i ovenstående spørgsmål 'rengjort og uden synligt støv' er, at svampesporer og svampevækst kan være til stede i uproblematisk omfang uden at være synlig med det blotte øje".

Det fremgår af DMR's udtalelse af 9/7 2021 indhentet af selskabet, at "[skadeservicefirmaets] rengøring er, som vi forstår det, udført få dage før kontrollen, og indbo er efter rengøringen placeret i kasser/afdækket på [skadeservicefirmaets] løsecentral. Formålet med rengøring af indbo i forlængelse af skaden har været, at nedbringe skimmelniveauet på det rengjorte til et sædvanligt og forventeligt niveau - dvs. at 'tilbageføre' støvets skimmelsvampeflora til et sædvanligt niveau, med kun et lavt antal bygningsrelaterede skimmelter (med bygningsrelaterede skimmelsvampe menes skimmelsvampetyper, der er relateret til fugtige bygningsdele, f.eks. Trichoderma, Chaetomium og Aspergillus versicolor, og ikke de sædvanlige udefrakommende skimmelsvamptyper, typisk Cladosporium, Alternaria mv.). ... DMR fastholder således

1. at der i teknisk fælleseje ikke er fastsat grænser for en succesfuld rengøring af indbo,
2. at en rengøringskontrol bør udføres med egnede analysemetoder som f.eks. dyrkningsprøver og ikke Mycometer-tests,
3. at resultatet af rengøringen i øvrigt er i overensstemmelse med de retningslinjer SBI-anvisning 274 angiver,
4. at de konstaterede skimmelsvampeforekomster er helt og aldeles uproblematisk".

Af svar fra en professor — som har været medforfatter til SBI-anvisning 274 — af 30/7 2021 til klageren fremgår bl.a., at "det er jo under alle omstændigheder overraskende at finde skimmelrester, der kan vokse på V8 efter en grundig afrensning for skimmel. I den nye SBI Anvisning 274 'Skimmelsvampe i bygninger – Undersøgelse og vurdering' benævnes mere end 10 kolonier på en aftryksplade som moderat forekomst, hvilket isoleret set ikke er tilfredsstillende efter en afrensning. I en bygning i brug er tallet dog ikke umiddelbart højt. Men efter en afrensning på en glat overflade er det højt. Man kunne tænke, at årsagen til de høje værdier måske kan være aflejring af almindelige skimmelforekomster på opbevaringsstedet. Men særligt fundet af *Trichoderma Viride* indikerer at skimmelsvampevæksten er foregået på kraftigt opfugtede overflader som forekommer i forbindelse med vandskade eller lignende. Det er for mig ikke helt entydigt hvordan prøvetagningen er foregået, og om den eventuelt har givet anledning til opkoncentrering af skimmelresterne. Men for mig ser det ud til, at der er brug for endnu en afrensning".

Af DMR's mail af 26/8 2021 til selskabet fremgår det, at "skimmelterperne er overvejende uden relation til skaden/bygningen. ... Der har, efter DMR's opfattelse, været tale om støvforekomster/sporeaflejringer – og ikke skimmelvækst på det omhandlende indbo. ... Laboratoriet har ikke fundet det relevant at optælle *Rhizopus* eller sterilt mycelie, da det er helt irrelevant for vurderingen (sterilt mycelie og *Rhizopus* er ikke bygningsrelateret, men en hel almindelig del af vores omgivelser)."

Det fremgår af svar fra Mycometer A/S af 8/9 2021 til klageren, at "hvis en Mycometer test viser et kategori A svar kan man sige at niveauet af skimmel er som en visuel ren overflade i et hus uden skimmel- og fugtproblemer. Det betyder at der ikke er sterilt og at der er/kan være nogle sporer til stede. Nogle ønsker at se at der ikke er specielle typer sporer til stede og bruger et agaraftryk. Med et agaraftryk ser man dog ikke døde sporer. Har man et kategori B svar med Mycometer testen, betyder det at rengøringen ikke kan godkendes".

Ankenævnet for Forsikring

50.

96910

Nævnet finder at måtte lægge til grund, at der ikke findes vejledninger, anvisninger eller retskilder i øvrigt, som angiver entydige kriterier for rengøring af indbogenstande.

Efter en samlet vurdering finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at den udførte skimmelsanering af indboet har været utilstrækkeligt. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på kvalitetssikringsrapporten af 21/10 2020 fra DMR, hvoraf det fremgår, at den udførte rengøring er sket tilfredsstillende, at genstandene fremstår rengjorte, og at mængden af skimmel på de analyserede prøver er beskeden og uproblematisk.

Nævnet har også lagt vægt på, at det af Teknologisk Instituts udtalelse af 25/3 2021 fremgår, at der ikke er en problematisk forekomst af skimmelsvampe på de undersøgte prøveflader, og at det heroverfor i mail af 26/8 2021 fra DMR til selskabet fremgår, at skimmelterperne overvejende er uden relation til skaden/bygningen.

Nævnet har tillige lagt vægt på, at det af Teknologisk Instituts udtalelse af 28/4 2021 indhentet af klageren fremgår, at SBI-Anvisning 274 og By og Byg Anvisning 205 ikke angiver specifikke kriterier for en succesfuld skimmelsanering af indbo.

Nævnet bemærker, at det af kvalitetssikringsrapport af 21/10 2020 fra DMR fremgår, at løsøre, som skadeservicefirmaet har vurderet ikke var egnet til rengøring, er opmagasineret særskilt.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Transport

Selskabet har meddelt dækning til transportomkostninger i forbindelse med tilbagelevering af opmagasinerede indbogenstande enten til forsikringsstedet eller anden opmagasinerings.

Ankenævnet *for* Forsikring

51.

96910

Nævnet bemærker, at klageren ikke nærmere har specificeret sit krav.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at pålægge selskabet at dække yderligere transportomkostninger.

Ankenævnet for Forsikring

52.

96910

Øvrige krav

Klageren kræver dækning af omkostningerne til Teknologisk Institut og klagerens rådgiver 2, idet rådgiverne har fremlagt dokumentation for, at kvalitetskontrollen ikke kan accepteres. Derudover kræver han dækning for de ekstra omkostninger, som de har anvendt på sagen som følge af selskabets fejlkonklusion, herunder egne sagsomkostninger og omkostninger til opbevaring.

Selskabet har afvist dækning af klagerens udgifter til rådgivning, idet oplysningerne ikke belyser de påklagede forhold på en måde, som har bevirket, at den trufne afgørelse har måttet ændres. Selskabet har videre afvist klagerens øvrige krav.

Henset til sagens udfald finder nævnet, at der ikke er grundlag for at pålægge selskabet at dække klagerens omkostninger til sagkyndig bistand og opmagasinering.

Nævnet bemærker, at det af selskabets mail af 25/2 2021 til klageren fremgår, at "eftersom der er foretaget korrekt og tilstrækkelig skimmelfrensning, kan vi ikke tilbyde ny skimmelfrensning og fortsat opmagasinering af indbo. Vores forpligtelse ophører derfor senest 14 dage fra dags dato. Herefter må du afholde udgifterne til opmagasinering".

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings